

KURIR

NOVO MESTO

21. dec. 1976

št. 9* leto V.

časopis kolektiva industrije motornih vozil

VSEM – SREČNO 1977!

Vsi za zakon samoupravljalcev

Delegati zvezne skupščine SFRJ so 25. novembra na skupni seji zborov, kateri je prisostvoval tudi predsednik ZKJ tovariš Tito, sprejeli zakon o združenem delu.

Naša samoupravnosocialistična družba je s svojim naglim razvojem dosegla vrhove, na katerih oblast v imenu delavskega razreda prevzema razred sam. Zakon o združenem delu je pravna osnova nadaljnega razvoja samoupravljanja — odpira pot k novim razsežnostim, v katerih se bo beseda o svobodi dela spremenila v resničnost, v našo vsakdanjost. Hkrati je odsev jugoslovanske sedanosti, vsega doseženega v četrtoletni ustvarjalnosti v bratski skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti. Delavski razred Jugoslavije je, voden s komunisti in s tovarišem Titom na čelu, ustvaril v tako kratkem času s klasičnimi merili težko merljive nove vrednosti produkcijskih odnosov, v katerih, kot je rekel tov. Kardelj, delavec

„postaja nosilec in cilj celokupnega sistema samoupravnega združenega dela in družbe kot celote“.

Delegati skupščine SFRJ so s sprejetjem zakona o združenem delu uresničili želje jugoslovanskega delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Zakon ni samo delo strokovnjakov, komisij in forumov, marveč skupno delo milijonov Jugoslovancev. Javna razprava, ki se je začela aprila letos, je pokazala izjemno zainteresiranost naših ljudi iz vseh družbenih sredin za vsak člen zakona, za vsako njegovo posameznost. Zdaj lahko rečemo, da je bil poziv CK ZKJ delavcem in delovnim ljudem široko sprejet. Nihče ni — v tovarnah, zadrugah, šolah, bolnicah, fakultetah, znanstvenih in kulturnih ustanovah, v institucijah, v krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih-dvoumil, ko je bilo treba dati svoj delež k sprejetju „delavske ustave“. Nihče se tudi ni ustavil samo na kritiki predloženega teksta, temveč so vse ono, kar je njihova sedanja praksa zahtevala, predlagali, da se uzakoni. Tako je bilo dopolnjeno in izmenjeno 207 členov zakona, dodanih pa je bilo 32. O tem je dejal Roman Albreht, predsednik komisije, ki je pripravljala tekst zakona:

„Zakon je resnično nastal s skupnim naporom. Nismo preslišali niti najmanjše sugestije, po duhu in smislu pa smo upoštevali večino predlogov.“

Tudi to poleg številnih rezultatov zgovorno priča, kako je naš delovni človek sprejel samoupravljanje, kako je postalo del njegove življenjske pridobitve, del njegove vsakodnevnosti. Ko gre beseda o zakonu o združenem delu, gre pred-

vsem za „revolucionarno globoko preobrazbo družbe, v kateri odločilni položaj delavskega razreda in delovnih ljudi postaja resničnost v takšni meri, v kateri se oni sami na programskih opredelitvah ZK, vgrajenih v ustavi, aktivirajo, organizirajo in zgrajujejo čvrst in dejaven sistem socialističnih samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov.“

Seveda zakon odpira nove razsežnosti in izjemne možnosti, toda sam po sebi ostaja črka na papirju, če se njegovo uresničevanje v vsakodnevni praksi ne spremeni v neprekinjeno akcijo vseh organiziranih sil, vseh organizacij združenega dela, ustanov in institucij. Seveda v skladu s svojo prakso in svojimi stremljenji v skupnem združenem delu.

Taka praksa ne bo človeka samo osvobodila in ga

napravila za edinega dejavnika v razdelitvi po rezultatih dela, temveč bo jugoslovansko neodvisno družbo napravila še bolj enotno, odporno za vse zunanje pritiske, njeno obrambo pa še močnejšo in učinkovitejšo.

Z uveljavljanjem zakona o združenem delu v vsakodnevni praksi bomo lahko zmeraj in vsakemu ponovili nedavno izrečeno misel tovariša Dolanca: „Svojo usodo držimo čvrsto v rokah in nihče izven meja naše države naj ne skrbi o njej!“

Prikolice IMV - ADRIA začasni domovi na Tolminskem in v Posočju

Ob katastrofalnem potresu, ki je letos opustošil naše Posočje in Furlanijo — Julijsko krajino, je zvezni izvršni svet SFRJ odobril sredstva za pomoč prizadetim v Italiji. Za izpeljavo te humane akcije je bila zadolžena blagovna služba Rdečega križa Jugoslavije, ki je v ta namen 8. 10. 1976 kupila pri našem podjetju 40 prikolic IMV-ADRIA Export 450 Q.

Kdor v nesreči hitro pomaga, dvakrat pomaga... Tega smo se zavedali vsi, ki smo pri tem sodelovali. IMV je počakal z izvozom prikolic nekaj dni in dal na razpolago deset vagonov TWA. Vseh štirideset prikolic je bilo v enem popoldnevu pripravljeno in naloženo. Čeprav je bil naslednji dan sobota, so prišli uslužbenci Intereurope in carinarne ta dan v službo in uredili vse potrebno, da so pri-

kolice lahko prepeljali preko državne meje.

Ob skromni slovesnosti pred odhodom vlaka s tako pomembnim darilom z železniške postaje Novo mesto so bili poleg drugih prisotni tudi sekretar republiškega odbora Rdečega križa Slovenije ter predstavniki občinskega in mestnega odbora RK iz Novega mesta.

Železniško transportno podjetje je s posebnim vlakom v dobrem dnevu dostavilo prikolice do italijanske postaje Udine, kjer je predstavnik jugoslovanske vlade uradno izročil pomoč Italiji. Vsekakor je to lep prispevek naše republike, ki prispeva tudi h krepitvi prijateljstva med sosednjima državama.

MARTIN KAŠIČ
prodajni oddelek

IMV — KURIR izdaja delovna skupnost Industrije motornih vozil Novo mesto — Izhaja vsak mesec v 5.200 izvodih — Ureja uredniški odbor — Glavni urednik: Andrej Dular — Odgovorni urednik: Alfonz Brzič — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 — Grafična priprava: ČZP DOLENJSKI LIST, Novo mesto — Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto

Proizvodne prostore so si ogledali tudi šolarji šmarješke osemletke. Tovarna je namenjena tudi njim, tako da jim dela ne bo treba iskati izven domačega kraja.

ŠMARJETA: naša nova zmaga

Dan republike, zgodovinski sprejem zakona o združenem delu, 35. obletnico začetka revolucije in praznik novomeške občine smo 26. novembra dopoldne počastili nadvse slovesno: v Šmarjeti smo odprli novo tovarno oken in kovinske galanterije in tako s pomembno delovno zmago najlepše praznovali rojstvo naše republike.

Slavja v Šmarjeti so se udeležili številni prvoborci naše revolucije, predstavniki oblasti in delegati številnih delovnih organizacij, zadovoljni domačini in delavci domače krajevne skupnosti, šolska mladina ter številni naši delavci, ki so prihiteli v Šmarjeto, da skupno z delavci naše najmlajše delovne enote počastijo naš največji državni praznik. Sončen poznojesenski dan je z godbo na pihala prispeval svoj delež, da je bil tudi zunanji okvir slavja nadvse dostojen. Po uvodnih pozdravnih besedah Vide Kerinove je spregovoril najprej inž. Štefan Poredoš, predsednik delavskega sveta delovne organizacije IMV, za njim pa se je kolektivu IMV zahvalil v imenu vseh do-

Tovarišice in tovariši, dragi gostje!

Dovolite mi, da vas ob za nas tako pomembnem dogodku prav pristrčno pozdravim in zaželim, da se prijetno počutite med nami!

Ko pravim, da je to za nas pomemben dogodek, imam v mislih nov delovni uspeh delavcev Industrije motornih vozil Novo mesto: izgradnjo Tovarne oken in kovinske galanterije v Šmarjeti, kajti s tem smo ostali zvesti naši odločitvi, da odpira-

mačinov predsednik šmarješke krajevne skupnosti Franc Medle. Mladina domače osnovne šole je pela in recitirala, zapeli so tudi šmarješki pevci, rdeči nageljni v gumbnicah vseh gostov pa so se odlično podali slovesno okrašenemu okolju, plapolajočim zastavam in razigranemu nebu nad nami. Po končanih slovesnostih na velikem prostoru pred novo tovarno so se domačini in vsi gostje podali v notranjost lepega objekta, kjer so si z zanimanjem ogledali tekočo proizvodnjo. To je bilo veselja in dobronamernih pripomb, ko so domačini za stroji zagledali svoje znanke, sorodnike in prijatelje! Ni manjkalo pohvalnih ocen in navdušenih izjav.

Zares, bil je pomemben in nepozaben dan – nova delovna zmaga za vse delavce in delavke IMV ter zgodovinska prelomnica za Šmarjeto z njeno bližnjo in daljno okolico.

Tovariš Štefan Poredoš je na slavlju pred otvoritvijo povedal zbrani množici naslednje besede:

mo vsako leto najmanj eno novo tovarno. Še več, s tem nadaljujemo realizacijo programa srednjeročnega razvoja za obdobje od 1976 do 1980.

S slovesno otvoritvijo se priključujemo proslavi dneva republike, 35. obletnici revolucije

in novi zmagi delavskega razreda – sprejemanju zakona o združenem delu ter počastitvi občinskega praznika občine Novo mesto. Ponosni smo, da ob tako pomembnih jubilejih tudi mi zaključujemo novo tovarno, v novih pogojih, v tre-

nutku, ko je sprejet zakon o združenem delu, ki bo temelj, spodbuda in orodje v rokah delavskega razreda v nadaljnjem prizadevanju, da bi delavcem zagamčili neodtujljivo pravico odločanja o njihovem delu, pogojih in rezultatih dela. Pri ureničevanju svojega vladajočega položaja v družbi delavci svobodno, neposredno in enakovredno upravljajo svoje celotno združeno delo v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbi v celoti.

OBRAT V ŠMARJETI BO LAHKO KMALU SAMOSTOJNA TOZD

Tovarna oken in kovinske galanterije v Šmarjeti je specializiran obrat za proizvodnjo oken za prikolic in kovinske galanterije za avtomobilne prikolic in avtomobile. Obrat je organiziran v sklopu temeljne organizacije združenega dela Tovarne avtomobilov Novo mesto, vendar s tehnološko zaokroženim proizvodnim programom in s tako zastavljeno organizacijo, da pri reorganizaciji sedanje temeljne organizacije združenega dela, tovarne avtomobilov, lahko postane samostojna TOZD že v naslednjem letu.

Ko smo se odločili za izgradnjo te tovarne prav v Šmarjeti, smo imeli pred seboj dva osnovna cilja:

prvi cilj je bil ta, da zgradimo

tovarno na takšnem področju, kjer še ni nobenega industrijskega obrata. V novo nastalem obratu bodo dobili zaposlitev krajan v neposredni bližini doma. To pa pomeni, da se zaposlenim ne bi bilo potrebno še nadalje voziti na delo v oddaljene kraje. Pa tudi domačini, ki do sedaj niso imeli možnosti, da bi se zaposlili, bodo takšno možnost dobili. Tovarna oken in kovinske galanterije v Šmarjeti bo brez dvoma pripomogla k dvigu življenjske ravni prebivalstva in k razvoju kraja.

Z izgradnjo tovarne v Šmarjeti pa je IMV dosegla tudi drugi cilj, ki predstavlja kompletiranje oziroma zaključeno proizvodnjo oken v proizvodno celoto in sprostitev prostorov v tovarni prikolic v Novem mestu, kar bo vplivalo na povečanje proizvodnje prikolic, hkrati pa je mogoče povečati tudi proizvodnjo oken in kovinske galanterije v skladu s povečanjem proizvodnje prikolic.

Razen tega so s tem ustvarjenimi pogoji za osvajanje in proizvodnjo tudi tistih elementov oken in kovinske galanterije, ki jih danes uvažamo.

OD ROGA DO LABODA – K IMV

Tovarno je začelo graditi podjetje ROG, ki se je pripojilo k tovarni LABOD Novo mesto. Z združitvijo je bilo ugotovljeno, da je proizvodnja konfekcije na Dolenjskem prekapaci-

tirana in je zato IMV Novo mesto, v sporazumu z občinsko skupščino, prevzel novo zgradbeno, a še nedokončane proizvodne prostore brez opreme od tovarne LABOD. V štirih mesecih so prostori prilagojeni našim potrebam. Preselili smo kompletni obstoječi oddelek oken in kovinske galanterije iz tovarne prikolic Novo mesto z obstoječo opremo.

Vrednost gradbenih del znaša 15 milijonov dinarjev, vrednost obstoječe opreme 4,520.000 ali skupaj 19,520.000 dinarjev. V tovarni bo v prvi fazi zaposlenih 110 delavcev, kasneje pa se bo število podvojilo, tako da bo tu našlo možnost dela preko 200 ljudi.

Tovarišice in tovariši, dovolite mi, da ob tem svečanem trenutku omenim tudi ostale pomembne uspehe na področju proizvodnje avtomobilov in avtomobilskih prikolic, ki smo jih dosegli v letošnjem letu:

NAŠI LETOŠNJI GLAVNI USPEHI

– razširili smo proizvodni program gospodarskih vozil z dieselskim motorjem Mercedes-Benz in uvedli serijsko proizvodnjo malega avtobusa, ki ga imenujemo MINIBUS.

– Vpeljali smo popolnoma nov program gospodarskih vozil, ki obsega 15 tipov pod skupnim nazivom IMV – 1600 BR.

– Osvojili smo proizvodnjo odpreškov za karoserijo in šasi-

jo osebnega avtomobila R 4 in s tem umanjšali delež uvoza in povečali delež doma izdelanih delov.

– Proizvodnjo vozil R 4 smo obogatili z novim modelom SPECIAL, ki ima močnejši motor, opremljen z depolucijskimi napravami proti onesnaževanju okolja, opremljen je z ležalnimi sedeži, serijsko vgrajenimi varnostnimi pasovi in drugimi izboljšavami.

– Evropskemu tržišču in domačim kupcem smo pripravili nove izvedbe avtomobilskih prikolic „Model 77“.

– Razširili in povečali smo proizvodnjo servisne opreme.

– Uspeli smo povečati delež domače proizvodnje in domačih kooperantov pri vseh proizvodnih programih.

– Odprli smo nova prodajna mesta in s tem zagotovili, da bomo zanesljivo spremljali proizvodnjo s plasmanom.

POVEČANJE PROIZVODNJE PRIKOLIC DO 60.000 ENOT LETA 1980

V letih 1976 do 1980 planiramo povečanje proizvodnje prikolic, skupno z novimi proizvodnimi programi velikih prikolic, velikih mobilnih stanovanj in motoriziranih stanovanj (motorhome) na 60.000 enot. Pri tem predvidevamo nadaljnjo širitev naše prodajne servisne organizacije v vse evropske dežele in na druge kontinente.

Ing. Štefan Poredoš, predsednik CDS DO, je v pozdravnem govoru poudaril, da IMV odpira nove tovarne na področjih, ki so pasivna, s tem pa tudi prispevamo k odpravljanju zaostalih področij.

Skupno s povečanjem izvoza avtomobilskih delov ter osebnih in gospodarskih vozil se planira letni rast izvoza v obdobju 1976–1980 po stopnji 33 %.

V zaključni fazi je izgradnja tovarne avtomobilov. Kapaciteta nove tovarne bo 50.000 osebnih avtomobilov R 4, 10.000 osebnih avtomobilov R 12 in 5.000 dostavnih avtomobilov. Z manjšimi dodatnimi investicijami se posamezni programi lahko tudi povečajo. Izključitev drugega ali tretjega programa za več kot dvakratno povečuje kapaciteto vozil R 4. Tovarna je prav na tem izhodišču, projektirana, da omogoča hitro prilagajanje tržišču.

V letu 1975 smo razvili dodatni program dostavnih avtomobilov nosilnosti 1,3 do 1,75 tone, za katerega uporabljamo Mercedes-Benz diesel motor. V nadaljevanju, v teku I. polletja tega leta, smo razvili novo karoserijo in izvršili izboljšave tudi za obstoječi program dostavnih vozil z bencinskim motorjem. Tako moderniziran program dostavnih avtomobilov nam predstavlja osnovo za razvoj motorhomov. Na tej osnovi planiramo povečanje proizvodnje dostavnih avtomobilov do konca leta 1980 na 10.000 vozil in prav toliko za turistični program kampiranja v sklopu programa avtomobilskih prikolice.

ČEZ ŠTIRI LETA: 100.000 AVTOMOBILOV R 4

Na podlagi analize jugoslovskega tržišča, upoštevajoč v prvi vrsti dejstvo, da obstoječi jugoslovanski proizvajalci ne morejo ponuditi ustreznih malolitražnih avtomobilov razen ZASTAVA 750, in da je po vseh ocenah trend povečanja povpraševanja v naslednjem 5-letnem obdobju prav pri malolitražnih, posebej še pri večnamenskih vozilih, smo se odločili na program osvajanja vozila R 4 s povečanjem proizvodnje do leta 1980 na 100.000 avtomobilov. Hkrati s proizvodnjo omenjenega avtomobila planiramo povečanje montaže osebnih avtomobilov na bazi kooperacije do 50.000 enot letno.

Za realizacijo tega programa se v TOZD IMV in TOZD in OZD, ki sodelujejo na proizvodnem programu IMV, proizvajajo deli tudi za protidobave firmi Renault. Razen tega bo tovarna Renault do leta 1980 odvezla 1/3 proizvodnje vozil R 4 za prodajo na svojem tržišču.

Tako IMV planira nadaljnji razvoj avtomobilskega programa na bazi vključevanja v proizvodnji in prodajni program tovarne Renault. Ta koncept IMV ne omogoča le spremljanje raz-

voja svetovne avtomobilske industrije, ampak biti neposredno vključen v ta razvoj; omogoča hitro uvajanje tehnologije in sočasno šolanje kadrov, ki bodo relativno hitro pridobili potrebne izkušnje za vse samostojnejše delo. Proizvodnja za inozemskega partnerja pa omogoča velikoserijsko in kvalitetno proizvodnjo ter popolno devizno izbalansiranost.

Vzporedno z razvojem in porastom prometa narašča tudi absorpcijska moč tržišča za servisno opremo.

NOVE IN POVEČANE TOVARNE IMV

Tako zastavljen razvojni program finalnih izdelkov omogoča vzporedno razvijanje vseh temeljnih organizacij IMV.

Tako je že v naslednjem letu predvidena gradnja nove tovarne opreme v Črnomlju, nove tovarne na Suhorju in razširitev tovarne Podgorje v Šentjerneju, kakor tudi posodobitev tehnologije v drugih TOZD.

Razen tega bo v naslednjih letih potrebno zgraditi tudi nove objekte z novimi proizvodnimi programi, ki so nujni spremljevalci razvoja avtomobilske industrije. Na ta način se bo IMV še močneje vključil v razvoj ožjega in širšega področja Slovenije in Jugoslavije.

V Industrijo motornih vozil Novo mesto je združeno devet temeljnih organizacij združenega dela in delovna skupnost organizacije skupnih služb na območjih občin Novo mesto, Brežice, Trebnje, Črnomelj, Ljubljana – center in Beli Manastir.

Zakon o združenem delu, ki je bil včeraj sprejet, bo omogočil hitrejšo samoupravno organiziranost IMV, omogočil bo nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov ter dvig produktivnosti dela, kar bo tako 6.000 članskemu kolektivu kot tudi ljudem na ožjem in širšem prostoru delovanja IMV zagotovil boljše delovne in življenjske pogoje.

Tovarišice in tovariši, dovolite mi, da se ob tej priložnosti zahvalim kolektivu LABOD Novo mesto za razumevanje razvojnih potreb IMV ter za sodelovanje pri uresničitvi tega projekta. Prav tako velja zahvala vsem občinskim in političnim dejavnikom v Novem mestu kakor tudi krajevni skupnosti Šmarjeta.

Hkrati se zahvaljujem vsem izvajalcem del na dokončanju objekta, kakor tudi delavcem, tehnikom in inženirjem Industrije motornih vozil, ki so s svojim trudom in z znanjem omogočili, da je objekt dokončan v planiranem roku.

Ob dnevu JLA

Pomoč in darilo ljudstvu: novi most čez Krko v Gor. Polju je zgradila enota inženircev JLA iz Novega mesta. Kar je odnesla poplava in naravna nesreča, so delovnim ljudem pomagali vrniti pripadniki naše ljudske vojske, kot že tolikokrat v zgodovini od leta 1941 dalje. Na sliki: generalpodpolkovnik Franc Tavčar-Rok z oficirji novomeške garnizije JLA in domačini na novem mostu čez Krko

Letos praznujemo 35. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov. To jubilejno leto smo počastili s številnimi proslavami, prireditvami, z obujanjem spominov na težke, vendar slavne dni naše preteklosti. Delovni ljudje so v tem času zgradili nove tovarne in dosegli druge delovne uspehe širom naše domovine. Ob koncu tega jubilejnega leta bomo proslavili še 22. december, rojstni dan Jugoslovanske ljudske armade.

Čeprav je uradni rojstni dan naše armade 22. december 1941, pa nas koreni tega ne vodijo nazaj, v prve dni vstaje, oboroženega boja, ki so ga vodile skupine in skupinice na območju okupirane Jugoslavije. Te skupine in skupine so kaj kmalu prerasle v partizanske odrede. V času, ko je bila ustanovljena Prva proletarska brigada, je v Jugoslaviji delovalo že 43 partizanskih odredov, 10 samostojnih bataljonov in več samostojnih čet, ki jih je organizirala KPJ, edina politična sila, ki je ostala z ljudstvom med kapitulacijo države in okupacijo stare Jugoslavije. Formiranje Prve proletarske brigade je pomenilo nastanek številčno močnejše, bolj oborožene, opremljene in operativne enote, ki bo postala strah in trepet okupatorju in domačim izdajalcem. To je bila enota, ki

so jo sestavljali vsi narodi Jugoslavije, nosilka bratstva in enotnosti.

Kmalu po ustanovitvi te enote so v naslednjih letih zrastle nove brigade, divizije in korpusi, ki so vsa štiri leta narodnoosvobodilne borbe vezale na jugoslovanskem bojišču 500.000 – 650.000 sovražnih vojakov tudi takrat, ko bi jih okupator nujno potreboval na ostalih bojiščih Evrope in Afrike. Konec vojne je JLA dočakala z 800.000 dobro oboroženih ljudi in zmagovito končala zadnji boj v Evropi v drugi svetovni vojni, v Poljanah na Koroškem.

Po končani vojni je armada postala pomemben dejavnik v gospodarskem življenju in delu naše družbe. Sodelovala je pri odpravi posledic vojne, v obnovi porušene dežele, pri gradnji cest, železnic, gospodarskih objektov, pomagala med prvimi ob elementarnih nesrečah in uspešno opravila najtežje naloge. Spomnimo se samo zadnjega potresa v Posočju, ko so pripadniki armade med prvimi priskočili na pomoč prizadetemu prebivalstvu ter požrtvovalno sodelovali pri reševanju ljudi in premoženja ter pripomogli, da bodo žrtve te naravne katastrofe preživele zimo v na novo zgrajenih domovih.

Armada je nepresahljiv vir novih kadrov za naše gospodarstvo. Med služenjem vojaškega roka v JLA se vsako leto usposobi blizu 18.000 voznikov motornih vozil, okoli 1000 vojakov-prometnikov, približno 3000 telefonistov, radio-telegrafistov in teleprinteristov, 1500 raznih mehanikov, 4500 kuharjev in 1300 vojaških pekov. Pripadniki armade sodelujejo pri mladinskih akcijah, pohodih in skoraj ni večje kulturne prireditve, kjer ne bi zapazili „občana v uniformi“.

Danes so naše oborožene sile, organizirane v Jugoslovanski ljudski armadi in teritorialni obrambi, nosilec priprav in oboroženega boja v konceptu vseljanske obrambe. Nosilec so tistih idej, katerih korenine so zrastle v naši narodnoosvobodilni vojni, se razširile in vtkale v našo celotno družbo. Varujejo neodvisnost, ustavni sistem in nedotakljivost in celovitost ozemlja SFRJ. JLA bo prva stala na naših mejah, se uprla agresorju in zagotovila prehod države v vojno stanje in za uspešno aktiviranje vseljanske obrambe. Teritorialna obramba, kot najširša oblika organiziranja ljudstva za oborožen boj, pokriva celoten teritorij države z oboroženimi formacijami, ki so pripravljene in sposobne voditi oborožen boj in se postaviti v

bran vsakemu napadalcu. Vse-splošna ljudska obramba je postala skrb celotne družbe. Organizirana je od vrha do krajevne skupnosti in organizacije združenega dela. To nam daje poroštvo, da je obramba zanesljiva in učinkovita in da lahko mirno gradimo samoupravni družbeni sistem in lepši jutri.

Koncept splošne ljudske obrambe je vsebolj prisoten v naši družbi. Vse naše priprave so tako načrtovane, da morebitnega agresorja že vnaprej opozorimo na moč in nepremagljivost narodov in narodnosti, ki so odločni, da branijo svojo svobodo, neodvisnost in samoupravni družbeni sistem. Te priprave so praktično že večkrat preizkušene. Na vseh večjih vojaških vajah, ki jih je organizirala JLA zadnja leta, se redno vključijo dejavniki obrambe in zaščite v občini, KS in organizacij združenega dela. S tem povežujemo teorijo s prakso, razvijamo koncept splošne ljudske obrambe in se tako organiziramo ter pripravljamo, da nas noben napadalec ne more presenetiti.

Ob dnevu JLA čestitamo pripadnikom enote teritorialne obrambe, nižjim oficirjem in oficirjem, ki so zaposleni v naši delovni organizaciji!

IVAN TOVŠAK

Slovesno ob jubilejih

V dneh pred letošnjim dnevom republike je bilo tudi v naših temeljnih organizacijah združenega dela še posebej slovesno: spomnili smo se zaslužnih tovarišev in tovarišic, naših delovnih jubilarov, ki so vgradili v temelje IMV po 10, 15 in celo po 20 let svojega dela in življenja. Izrekli smo jim pristrčno zahvalo za vse, kar so vložili v začetek in težavno razvojno pot naše delovne organizacije, ki je prav po zaslugi njihove delavske zvestobe postala to kar je in ki se prav zaradi njihovega dragocenega deleža lahko razvija še naprej v tako organizacijo združenega dela, kot jo od nas pričakuje socialistična skupnost. Pa vendar, tudi najtoplejše besede so bile premalo za vse, kar so nam naši jubilarji do danes dali: pomemben del njihovega srca in življenjskih moči je vgrajen v vse, kar danes povemo z eno samo kratico: IMV. Zato jim ostajamo hvaležni za njihovo pionirsko delo tudi naprej – svetel zgled nam ostajajo, kako je treba vztrajati tudi takrat, ko težave in stiske odnesejo slabiče in ostajajo pri svetlih idejah delavskega razreda samo njegovi najzvestejši.

V TOVARNI AVTOMOBILOV

Pa pogledimo najprej, kako je teklo slavlje s podelitvijo jubilejnih nagrad v TOZD Tovarna avtomobilov v Novem mestu. Tu je jubilarje pozdravil ing. Leopold Ribič, predsednik delavskega sveta TOZD TA, ki je zbranim med drugim dejal:

„Zaupana mi je prijetna dolžnost, da se v imenu delavcev TOZD Tovarne avtomobilov zahvalim vsem tistim, ki ste že desetletja zvesti naši delovni organizaciji. Njena rast je bila vedno združena s težkim delom, vedno pa je bila tudi prežeta s trdno voljo, da prispevamo svoj delež širši družbeni skupnosti. Danes so pred nami ogromni uspehi, ki ste jih dosegli pri rasti IMV od njenih začetkov – Agroservisa, Motomontaže, do proizvodnje prvega lastnega dostavnega avtomobila

in še kasneje do prodora naših Adria prikolic na zahodni trg.

Koliko truda in odpovedovanja je bilo potrebnega v tem obdobju rasti, si mlajši lahko samo predstavljamo. Danes, ob vašem prazniku, pa si vsi tisti, ki z vami delamo, želimo, da bi nam bili vzor tudi v prihodnje tako pri delu kot pri medsebojnih odnosih, da bi skupaj dosegali naloge, ki smo jih sprejeli.

V imenu vseh delovnih ljudi v TOZD Tovarna avtomobilov, v imenu delavskega sveta in v lastnem imenu se vam zahvaljujem za dolgoletno požrtvovalno delo in vam želim, da bi bili zdravi, zadovoljni med nami in da bi tudi v prihodnje tako dobro sodelovali za naš boljši jutri.

Ob jubileju vam iskreno čestitam!“

Tole pa so naši jubilarji iz TOZD Tovarna avtomobilov:

20-letniki:

1. KUŽNIK Leopold
2. VRŠČAJ Avgust
3. BLATNIK Alojz
4. HREN Alojz
5. MOHAR Ciril
6. ŠTEPEC Stanko
7. BRODAR Štefan
8. KOS Anton
9. PREŠEREN Terezija
10. KOŠMRLJ Franc
11. ZUPANČIČ Henrik
12. SLADIČ Martin
13. RABZELJ Vinko
14. ERJAVEC Franc
15. ŠUKLJE Jože

15-letniki:

1. KASTELIC Jožica
2. MURGELJ Valentin
3. KULOVEC Jože
4. BRULC Viktor
5. GOLOBIČ Janez
6. MOŽE Martin
7. ČAKAR Anica
8. ŠKUFCA Martin
9. POLDAN Ljudmila
10. JENIČ Štefan
11. MURGELJ Alojz
12. PAVČEK Alojz
13. BOBNAR Stanislav
14. ŠTAMFELJ Ivan
15. RAJK Franc
16. VIDMAR Anton
17. STRAJNAR Albin
18. TURK Janez
19. BRUDAR Jože
20. BARBORIČ Jože
21. BRAJKOVEC Jože
22. KRAŠEVEC Milka
23. LINDIČ Rudi
24. FRANKO Anton
25. UCMAN Jože
26. FINK Fani
27. HRIBAR Marija

28. ŠTIH Jože
29. JENIČ Franc
30. ROLIH Ivan
31. KRALJ Ana
32. BOŽIČ Ivan
33. JANKOVIČ Karel
34. CIMPRIČ Jože
35. ROZMAN Maks
36. TURK Jože
37. ŽELEZNIK Jože
38. GORIČAR Franc
39. GREGORČIČ Janez
40. RAJK Jože
41. ČEMAZ Ivan
42. RAJK Franc
43. KULOVEC Jože
44. KOŠMRLJ Jože
45. LUKŠIČ Franc
46. JUDEŽ Ana
47. KOŠELE Jože
48. KRALJ Martin
49. PREŠEREN Terezija

10-letniki:

1. VRANIČAR Franc
2. KOVAČIČ Miha
3. CIMERMANČIČ Franc
4. TOMŠIČ Jože
5. PIRC Darko
6. GAZVODA Janez
7. ŠAVER Branko
8. GAZVODA Alojz
9. NEGOVANOVIČ Milan
10. RADOVAN Anton
11. DERLINK Janko
12. ŠČAP Štefan
13. HUSAK Jindrih
14. JERALIČ Janez
15. PAVLIČ Milan
16. ZLOGAR Angela

NAJZVESTEJŠI SO OSTALI

V delovni skupnosti organizacij skupnih služb IMV je na srečanju z jubilarci spregovoril Andrej Dular, ki je med drugim dejal tudi tole:

„Današnja svečana seja delavskega sveta je namenjena vsem, tovarišice in tovariši, ki ste zvesti delu v Industriji motornih vozil že 10, 15 oz. 20 let.

Običaj je, da se ob takšni slovesnosti kot je danes vaša, spomnimo na dni, ko smo prišli oz. začeli delati. Oziramo se na prehojeno pot in skupaj utrjujemo spomine, ki se jih je nabralo že zelo veliko. Strma rast naše delovne organizacije je zahtevala veliko naporov zlasti od tistih, ki so na samem začetku morali vanjo nesebično vlagati ves svoj trud. Med nami so jubilarci, ki danes slavijo 20 let zvestega dela v IMV. Vsem tem lahko danes še posebej iskreno čestitamo, saj so pionirji našega razvoja. Slovesnost, kot je današnja, pa naj bo hkrati tudi spodbuda vsem zvestim članom delovne organizacije, saj prav v njih vidimo primere zvestobe v delovni organizaciji.

Velik prispevek k razvoju delovne organizacije IMV so dali prav naši jubilarci, ki danes pre-

jemajo priznanja za svoje delo. V letu 1956, to je pred dvajsetimi leti, je bilo sprejetih na delo 58 delavcev; danes jih je izmed teh med nami še 18. Pred 15 leti, se pravi leta 1961, smo zaposlili 131 novih delavcev; s 15-letno delovno dobo jih je od teh danes med nami še 66. Pred desetimi leti, leta 1966, pa smo zaposlili 52 novih delavcev; danes jih od njih slavi med nami svojo desetletnico še 27.

Veliko jih je medtem omagalo, poiskali so si delo drugje, pred odhodom pa so pogosto izjavljali, da so našli boljše po-

goje, višje osebne dohodke in lepše delo. Vi pa ste ostali, ker ste bili zvesti svojemu delu, ker ste se skupaj z ostalimi odločili prispevati svoj delež k razvoju tega danes največjega delovnega kolektiva na Dolenjskem. Strpno ste prenašali težave in napore, z razumom ste sprejemali razvojne programe in s svojim delom podpirali pogumne odločitve, ki so jih sprejemali organi samoupravljanja.

Vsem zvestim delavcem izrekamo zato vse priznanje in zahvalo za njihov velik prispevek!“

Delovna skupnost organizacij skupnih služb je nato počastila naslednje svoje jubilate:

20-letniki:

1. AHLIN Malka
2. GRAŠIČ Darinka
3. FAJFAR Slavica
4. PEČNIK Marica
5. VUKOMANOVIČ Majda

15-letniki:

1. DEAK Rezka
2. LEŠNJAK Anica
3. LENART Miha
4. SAMIDA Darko
5. ROGIČ Božica
6. RODIČ Anica
7. UDOVČ Marija

10-letniki:

1. BAJUK Marija
2. KOŠIR ing. Branko

PRAZNIK 14 JUBILANTOV V ČRNOMLJU

25. novembra je bila slavnostna seja delavskega sveta TOZD Tovarne opreme v Črnomlju. Minila je v znamenju praznovanja dneva republike, sprejema zakona o združenem delu in podelitve priznanj jubilantom IMV. Udeležili so se tudi vsi predstavniki političnih organizacij, slavljenici in člani delavskega sveta.

Predsednik DS tov. Butala je najprej spregovoril o težkem boju Jugoslavije, njenem rojstvu in miroljubni politiki, ki jo tako uspešno vodi s tovarišem Titom na čelu. Spomnil se je tudi pomena, ki ga ima naša republika med neuvrščeni državami. Tovariš Butala je posebej poudaril pomen delavskega samoupravljanja in zakona o združenem delu. Želel je, da bi novi zakon sprejeli z zadovoljstvom in s ponosom in da bi se po njem tudi ravnali.

Nato je v.d. direktorja tov. Laterner v imenu kolektiva čestital vsem slavljencom, se jim zahvalil za dolgoletno delo in vloženi trud, hkrati pa jih je povabil, da delovne in tovariške tradicije gojijo še naprej. S tem bodo pomagali nadaljnjemu razvoju naše TOZD, delovne organizacije IMV in celotne družbe.

Tovariš Stane Simonič, predsednik sindikalne organizacije, je nato razdelil jubilantom priznanja in denarne nagrade, hkrati pa jih je povabil na zakusko, ki so jo priredili za vse udeležence slavnostne seje delavskega sveta. — Nagrade in priznanja so dobili:

za 20-letno delo: Slavo Adlešič;

za 15-letno delo: Jože Fir, Marija Jerman, Janko Kosce, Mirko Malnarič, Tončka Planinc, Božo Pivec, Jože Štefanič, Jože Župančič in Marica Žalec;
za 10-letno delo: Jože Perla, Vinko Prijanovič, Jože Ramuta in Vinko Vipavec.

TOMAŽ VOVK

SLAVJE NA MIRNI

V TOZD IMV na Mirni, ki združuje 520 delavcev, tudi nismo pozabili na naše jubilate. Letos je bilo pri nas kar 33 tovarišev in tovarišic, ki so v našem kolektivu zaposleni po 10, 15 in 20 let.

Po 10 let delovne dobe v našem kolektivu imajo naslednji delavci: dipl. ing. Bartolj Franc, Bevc Milka, Flajs Jože, Gašperšič Alojzija, Golob Marija, Gričar Anton, Kašič Janez, Kirm Franc, Kos Marija, Kovač Franc, Kralj Stanislava, Lokar Marjeta, Pate Miro, Pižmoht Albert, Selšek Anton, Škufca Amalija, Umek Marjan, Urana Justina, Vene Jože in Zupančič Franc;

po 15 let so zaposleni pri

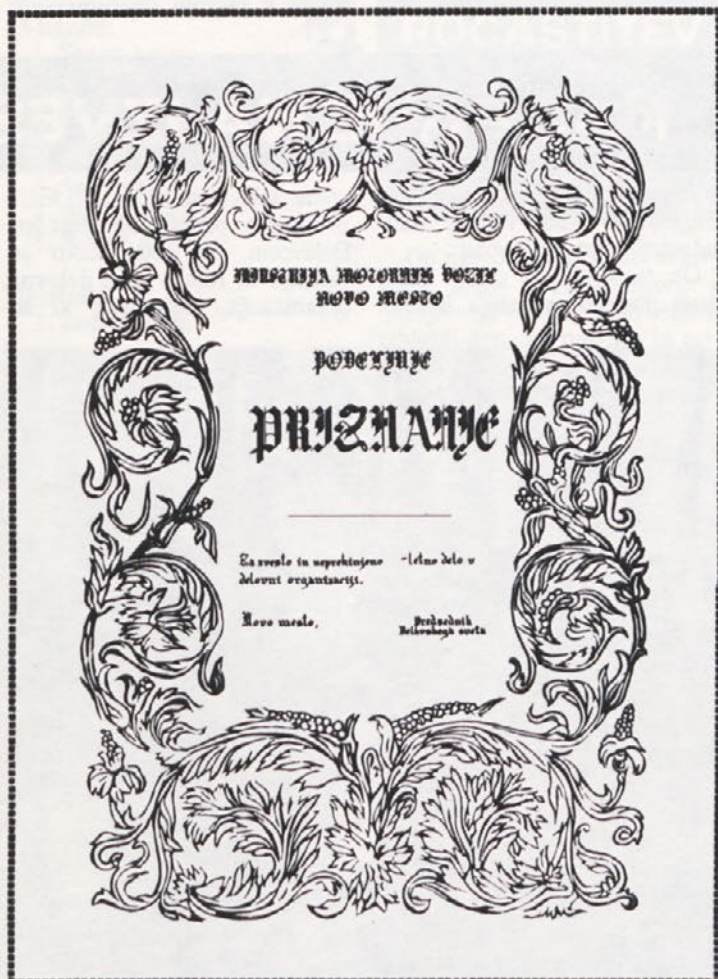
nas: Kvas Ivan, Možina Leopold in Sladič Marija;

po 20 let pa imajo: ing. Brate Jože, Kalčič Milka, Leskovec Franc, Petje Miha, Plazar Vinko, Rugelj Dana, Tratar Stanislav, Zore Albin, Kozolc Ciril in Kašič Anton.

1. decembra je predsednik delavskega sveta podelil priznanja vsem našim jubilantom. Navzoči so bili vsi člani DS, predsednik sindikalne organizacije in direktor. Za neprekinjeno in zvesto delo v naši TOZD so dobili jublatanti denarne nagrade, sindikat pa jim je pripravil majhno zakusko.

Vsem jubilantom — iskrene čestitke!

MAJDA BARTOLJ

SLOVESNA SEJA V RAZVOJNEM INŠTITUTU

„Kot predsednik DS imam častno nalogo, da spregovorim nekaj besed ob svečanem trenutku, ko dva naša sodelavca slavita 10-letno neprekinjeno delo v IMV: to sta tovariša inž. Drago Reba in Jože Jenkole“, je dejal na slovesni seji DS TOZD Razvojni inštitut njegov predsednik inž. Stane Lukšič, ter nadaljeval:

„Njuno neprekinjeno 10-letno delo v IMV pomeni, da sta v tej DO združevala svoje delo, skoraj polovično dobo obstoja IMV, pri čemer je potrebno poudariti, da je ravno v tej drugi polovici obstoja IMV programsko, prostorsko in tehnološko rasla bolj kot podobne DO v naši bližnji pa tudi širši okolici. Vsi vemo, da s programsko, prostorsko in tehnološko rastjo IMV niso enako intenzivno rastle tudi kadri, še predvsem ne kvaliteta kadrov. Zato so po stažu starejši delavci v IMV velikokrat morali obvladovati in premagovati zahtevnejše in obsežnejše naloge kot bi jim jih bilo potrebno v normalnih pogojih. Mnogi delavci v takšnih razmerah niso vzdržali in so si raje poiskali drug kolektiv, ki je trenutno kazal določene boljše materialne ugodnosti.

Zato je delež naših jubilarntov toliko večji in pomembnejši, saj

je jasno, da sta poleg izpolnjevanja svojih rednih nalog neprestano prenašala svoje izkušnje na nove delavce, ki so prihajali na stalno se odpirajoča oziroma na izpraznjena delovna mesta. Da njuno delo ni bilo zaman, nam priča sedanja veličina IMV, ki je postala znana in cenjena v vsej domovini kot tudi v Evropi.

Velik je tudi prispevek jubilarntov k razvoju samoupravnih

odnosov, saj sta ves čas do danes uspešno sodelovala v samoupravnih organih ter s svojimi izkušnjami in delom dala svoj delež k hitrejšemu vključevanju DO IMV in še posebej TOZD Razvojni inštitut v nove pogoje, ki smo jih ustvarili z novo ustavo in iz nje izhajajočega zakona o združenem delu, ki se ravno kar sprejema.

Oba temeljna akta: ustava in zakon o združenem delu, pomenita za nas vse še boljše prihod-

nost, saj s svojimi določili zagotavljata, da delavci povsem sami razpolagamo s svojim delom, ob seveda vnaprej dogovorjenih smernicah razvoja in delitve dela celotne družbe.

Na koncu želim obema jubilarntoma enako uspešno delo v prihodnje, tako da bodo naša srečanja ob novih jubilarntih enako vesela in obema jubilarntoma predajam zasluženi priznanji in nagradi.“

NAGRADE NAJZVESTEJŠIM V BREŽICAH

Z rojstnim dnem republike praznujemo tudi rojstni dan Industrije motornih vozil.

Ob tem jubileju smo v Brežicah podelili priznanja in na-

grade delavcem, ki so „pri hiši“ že dvajset, petnajst ali deset let. Delavcem, ki vedo kako se ustvarja in rojeva nova delovna organizacija, delavcem, ki so

prebrodili vrsto težav in omahovanj. Ostali so zvesti delovni organizaciji, za katero so prelili dosti znoja in ki jim omogoča mirno in človeka dostojno živ-

ljenje.

Po svečani podelitvi priznanj in uvodnih besedah tovariša Ludvika Metelka so se jubilarnti zapletli v pristrčen pogovor. Obujali so spomine na začetek, ki ni bil ravno lahek, na vsa leta, ki so tako hitro minila. Kar težko so se privadili na dejstvo, da so že veterani, ko pa so spomini še tako sveži. Žal pa so vsi mnenja, da danes, ko so v Brežicah zopet nastopile težave, skorajda ni več delavcev, ki bi se znali odreči marsičemu, stisniti zobe in po najboljših močeh pomagati svoji delovni organizaciji.

Priznanja so prejeli:

Janez Zorko za 20 let dela;

„petnajstetniki“ so: Marija Gašperin, Martin Omerzo, Stanko Kranjc, Stanko Erlih, Jože Jurman in Jože Gramc;

desetletnico sta praznovala Franc Novak in Ivan Hotko.

ERNEST SEČEN

SLAVNOSTNA SEJA V TOZD COMMERCE

Jubilantom v TOZD Commerce je spregovoril predsednik delavskega sveta Janez Zrimšek, ki je med drugim dejal:

„Dovolite mi, dragi jublanti, da vam v imenu samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vseh članov kolektiva čestitam ob vaših jubilejih.

Nisem vaju velikih besed, s katerimi bi se zahvalil za vaše dolgoletno predano delo v najtežjih letih razvoja našega kolektiva. Mi vsi si želimo, da bi tudi naše malce nespretno besede v tem slovesnem trenutku dojele kot najbolj iskreno priznanje nas, ki smo se vam v bližnji ali malo odmaknjeni preteklosti pridružili v naporih za izgradnjo velikega kolektiva kakršen je danes. S polno pravico in z veliko mero ponosa se lahko ozrete v svojo preteklost, na rezultate svojega dela, ki daleč prekašajo okvire naše ožje in širše domovine. Ne le to, doseženi rezultati, v katere ste vgradili mnoga najlepša leta svojega življenja, so jamstvo boljše perspektive nam, mlajšim članom kolektiva.

Obenem smo pripravljene prevzeti naloge in nadaljevati skupno z vami boj za nadaljnji razvoj kolektiva in naše socialistične družbe, ki je ravno danes s sprejetjem zakona o združenem delu postavila nov mejnik v svoji zgodovini. Ni slučajno, da ravno v teh dneh sprejemamo zakon o združenem delu, niti ni slučajno, da danes vrednotimo rezultate vašega uspešnega dela. Izbrali smo ta tre-

nutek zato, ker praznujemo rojstni dan republike, ki se je kot ognjeni feniks vzbela proti nebu zaslužjene Evrope v najbolj mračnih dnevih človeštva. 29. novembra 1943 je v naši domovini, v srcu nikdar premagane Balkana, veliki sin naših narodov, delavec, revolucionar, vojskovodja in ideolog, Josip Broz Tito, postavil temeljni kamen najbolj humani družbeni ureditvi, kar jih človek pozna. Sledeč svetlim tradicijam revolucije in vam, prisegamo, da bomo z vsemi močmi gradili tisto, kar ste vi pred nami začeli – samoupravni socializem, našo zgodovinsko družbeno opredelitev.

Dragi jublanti, še enkrat bi vam rad v imenu vseh nas, s katerimi ste več ali manj časa delili težave, skrbi, mnogokrat pa tudi slavili delovne uspehe, pristrčno čestital in vam v imenu kolektiva izročam skromna priznanja za 10, 15 in 20-letno delo, kakor tudi denarne nagrade, ki vsekakor niso plačilo za vaše delo, pač pa le simbolično priznanje.

Po podelitvi priznanj vas vabim, da skupaj nazdravimo vašemu jubileju in prazniku domovine!“

V TOZD Commerce so prejeli priznanja in nagrade naslednji zaslužni člani našega kolektiva:

10-letniki:

1. Samokovlija Fanika,
2. Kebej Anica,
3. Negovanovič Čedo,
4. Kušljan Stanko,
5. Verstovšek Marjanca,

6. Hrovatič Majda,
7. Turk Branko

15-letniki:

1. Šepc Anton,
2. Jaklič Marija,
3. Cugelj Anton,
4. Furčič Branka,
5. Tomme Claudio,
6. Šafran Mato,
7. Blatnik Slavko
8. Redek Anica

20-letniki:

1. Zupan Dana

POČASTITEV V PODGORJU

Ob navzočnosti članov delavskega sveta TOZD Podgorje v Šentjerneju so 26. novembra podelili denarne nagrade in priznanja jubilantom za 20, 15 in 10 let dela v delovni organizaciji IMV Novo mesto.

Jubilejne nagrade in priznanja so dobili:

Polde Tomšič za 20 let dela v IMV, Franc Jarkovič, Tone Zagorc, Angelca Žabkar in Angelca Gorenc za 15 let in Jože Duh ter Franc Godina za 10 let dela v IMV.

Po krajšem slavlju smo jublantom in članom delavskega sveta pripravili skromno pogostitev, skupaj z nagrajenci pa smo obujali tudi spomine na prehojeno pot naše delovne organizacije ter na naloge, ki nas čakajo pri nadaljnjem razvoju naših vrst in novih načrtov.

SLAVKO SLUGA

★ GREGER ★ RACING SHOW

Od 26. novembra do 3. decembra je bila v Ljubljani pod okriljem Gospodarskega razstavišča organizirana avtomobilska razstava „GREGER RACING SHOW“. To je bila prva tovrstna prireditve v Ljubljani in Sloveniji nasploh. Zdi pa se, vsaj kar zadeva obisk, da je nedvomno izredno uspela. V prazničnih dneh se je od zgodnjega dopoldneva pa vse do večera na razstavnem prostoru prerivalo tisoče obiskovalcev. Razumljivo je, da je bilo med njimi največ mladih, navdušenih občudovalcev zloščene pločevine in avtomobilskega športa nasploh. Velika večina med njimi je imela prvič priložnost, da „v živo“ vidi nekaj primerkov dirkalnih in ostalih športnih vozil, katera so doslej lahko občutovali samo na TV ekranih in v avtomobilističnih revijah. Vendar so od prireditve vsi verjetno pričakovali nekaj več. Sredstva javnega obveščanja, predvsem časopisi, so precej pompozno napovedovali prihod vseh dirkačev, ki največ oziroma precej pomenijo v avtomobilskem športu.

Ni bilo niti Jamesa Hunta, letošnjega svetovnega prvaka

formule 1, ne Nikija Laude, lani prvega in letos drugega, ne Fittipaldija, niti ostalih...

Verjetno so se mnogi spraševali — zakaj? Organizator je obljubljal očitno preveč. Na to vprašanje ni odgovoriti težko. Razlog je samo v tem, da za vse te zvezde organizator še zdaleč ni mogel zbrati vseh sredstev. Kajti slava je draga, avtomobilistična pa še posebej. Tako so Hunt, Lauda, Fittipaldi in drugi ostali doma ali pa so šli tja, kjer so bili večji kupci denarja. V Ljubljano je prišel le Jacky Ick, ki pa že nekaj let v avtomobilističnem vrtiljaku ne posega po najvišjih naslovih in zmagovalnih lovorikah. Tako je bil Ick hote ali nehoti prva zvezda ljubljanskega „Greger Racing Showa“. In kaj je bilo videti na tej razstavi? Za večino obiskovalcev precej, za prave ljubitelje in poznavalce avtomobilskega športa pa verjetno manj kot so pričakovali.

Največ zanimanja je verjetno vzbudila „MODRA PTICA“, vozilo, namenjeno postavljanju hitrostnih rekordov. Sicer pa je to vozilo podobno nekakšnemu mešancu med podmornico in le-

Tovariš Mitja Ribičič, predsednik republiške konference SZDL Slovenije, z Ivom Daneuom ob naši katrci

talom. Le štiri ogromna kolesa dajo slutiti, da je to vendarle avto. In še nekaj: hitrostni rekord s tem vozilom so bili postavljeni pred deset in več let nazaj (okoli 650 km/h). Za primerjavo: sedanji svetovni hitrostni rekord je preko 1000 km/h.

Razstavljeni so bila še tri vozila formule 1, nekaj vozil

formule 2 in 3, med njimi vozilo pred leti tragično preminulega Jochena Rindta. Poleg tega nekaj vozil z dirk za svetovno prvenstvo konstruktorjev, formule 5000 in VW. Zanimanje je vzbujalo tudi nekaj vozil domačih dirkačev. Vsekakor ogromno firbcev pa so pritegnili najstarejši primerki. Med njimi mercedes, ki so ga uporabili pri

snemanju filma „SARAJEVSKI ATENTAT“. Zanimiv je bil tudi zivorumeni Jaguar z letnico 1933, ki že nekaj let zmaguje na dirkah veteranov. Pa tudi za atraktivnega Buggya ni zmanjkalo pohval.

Domači proizvajalci avtomobilov so razstavili svoj standardni program: Zastava — Stenko, Cimos — GS Diane. Po udarek so dali testni diani, ki se je, umazana, blatna in oblepljena dvigala nad ostali zloženi program...

Naš razstavnii prostor je bil sestavljen iz petih raznobarnih katrc in prikolice, ki je služila kot biro. Zanimanje za popularne četvorke je bilo ogromno, saj se je predvsem v prazničnih popoldnevih na našem razstavnem prostoru nabiralo veliko število obiskovalcev, med njimi ogromno interesentov. Torej? Uspeh ni izostal! Med ostalimi si je naš razstavnii prostor ogledal tudi predsednik SZDL Slovenije Mitja Ribičič, ki je namreč tudi slovesno odprl to razstavo.

Če povzamemo, je prireditev zelo uspela. In baje se je organizator za podobno razstavo, ki bo naslednjo jesen, že dogovoril.

Pa ne da bo ostalo spet samo pri obljubah?

ERNEST PEKLAR

III. mednarodni sejem prometa, zvez in notranjega transporta

Ena izmed pglavitnih točk družbeno ekonomskega razvoja vsake države je stopnja razvoja prometa. Brez razvoja njegovih razpoložljivih oblik ni mogoče ustvarjati nadaljnega ekonomskega napredka. Soorganizatorji letošnje prireditve so bili: zvezni komite za promet, zveza inženirjev in tehnikov, Gospodarska zbornica in Osnovna gospodarska zbornica mesta Beograda.

Mednarodna razstava se tokrat bistveno razlikuje po svojem značaju od drugih prireditve, na katerih so ravno tako zastopani promet in zveze (salon avtomobilov, sejem tehnike). Razstava je usmerjena na tehnologijo prometnih sredstev, zvez in notranjega transporta. Posebna pozornost je posvečena tehničnim inovacijam notranjega transporta v gospodarstvu, industriji in javnih službah.

Naša vozila so dobila visoko priznanje glede tehničnih karakteristik, prilagojenih potrebam specialnih koristnikov: vojski, zdravstvu, PTT, milici itd. Prav zaradi tega smo uvrščeni med proizvajalce, ki s posebno pozornostjo skrbijo za razvoj ekonomičnih in zanesljivih prometnih sredstev.

Na sejem smo povabili naslednje potencialne kupce: državni sekretariat za narodno

obrambo, državni sekretariat za notranje zadeve, rudarsko energetski kombinat Kolubara, službo prve pomoči Beograd in hiroelektrarno Đerdap. Ti kupci predstavljajo naše stalne večje potencialne potrošnike. Vsi ostali zainteresirani, ki so bili obiskovalci našega razstavnega prostora, so se pozitivno izrazili o naših vozilih. Napotili smo jih v poslovalnico zaradi sklenitve pogodbe. Med njimi so:

Magnohrom KRALJEVO, Narodna knjiga BEOGRAD, Medicinski center SMEDE-REVO, Srbijateks BEOGRAD, KPD VALJEVO, Srbolek BEOGRAD, NU BRAČA Sta-

menković BEOGRAD, NAVIP BEOGRAD, JAT BEOGRAD in SUP KRALJEVO.

Razstava je tudi tokrat dokazala, da moramo tudi v prihodnje z našimi proizvodi sodelovati na tej in na podobnih manifestacijah. Takšne manifestacije moramo vzporedno podkrepiti tudi s praktičnimi demonstracijami naših vozil. Naš razstavnii prostor je bil zelo obiskan, kar je potrdilo našo pravilno orientacijo glede nadaljnega izpopolnjevanja različnih tipov prometnih sredstev.

VLADAN AČIMOVIĆ
POSLOVALNICA IMV
BEOGRAD

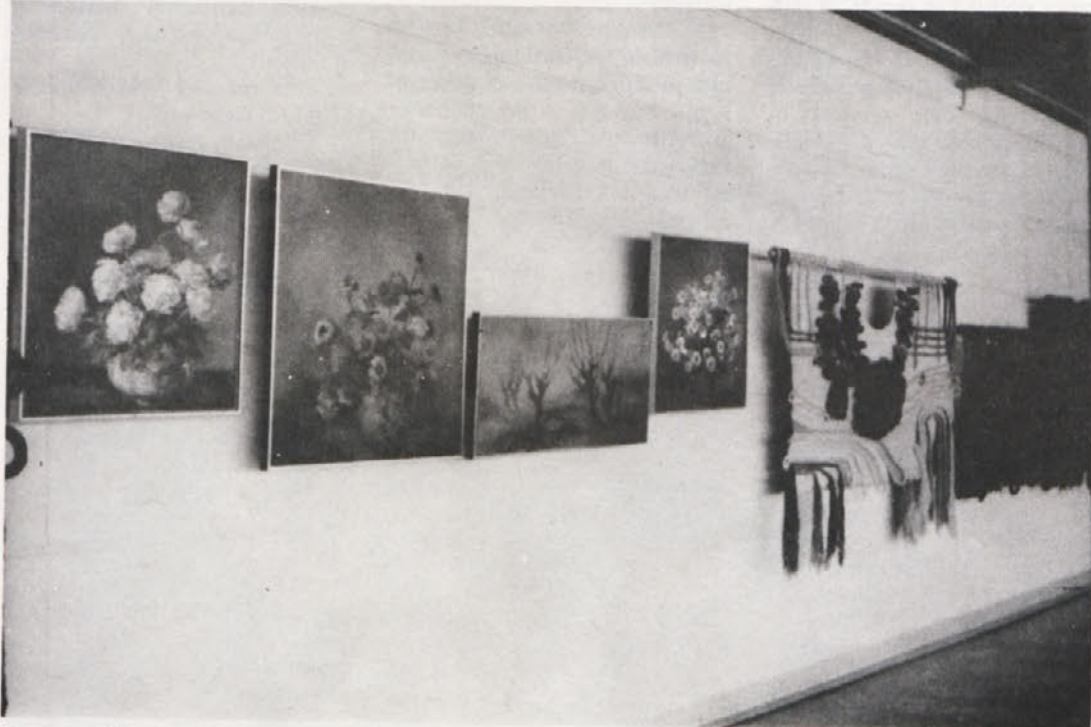
Kako nadomestiti nafto?

Tehniki poskušajo najti različne rešitve, ki bi nadomestile goriva iz nafte. V Torinu so preizkusili vozilo, ki ga poganja čisti vodik. Zaradi vodikove lastnosti, da se zlahka veže na kovine, se motor hitro izrabi in avtomobilska proizvodnja novosti ni prevzela. Za zanimiv poskus so poskrbeli tudi v Avstraliji. Na neki farmi kokoši in prašičev poganja avtomobil metan iz bioloških odpadkov. Izdelali so napravo, ki pretvarja gnoj v biološki metan, ki predstavlja pogonsko gorivo. Novator podarja, da je ta cenen način pri-

meren zlasti za puste pokrajine, kjer ni bencinskih črpalk.

Tudi s stisnjanim zrakom so že poskusili. Vendar — stisnjen zrak dobimo s kompresorjem, tega pa poganja elektrika ali nafta. Torej — dvojna poraba energije in za izum ni zanimanja.

Vsi ti pogumni, pa tudi navadni poskusi imajo en sam cilj: nadomestiti naftne derivate. Največ možnosti ima v prihodnosti elektromobil; vse pa kaže, da bo bencin še dolgo ostal osnovno pogonsko gorivo naših jeklenih konjev.

V prostorih delovne organizacije IMV Novo mesto, TOZD Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice, je od 26. 10. do 3. 11. 1976 razstavljala likovna umetnica Cvetka MILOŠ iz Brežic. Obiskovalcem je predstavila šest slik na platnu ter deset tapiserij. Razstava je bila pripravljena v okviru tedna „Komunista“ in občinskega praznika občine Brežice. Razstavo si je ogledalo veliko občanov, predvsem dijakov in članov delovnih organizacij (Besedilo in slika: Ernest SEČEN)

Premalo strokovnjakov

Kadrovsko politiko ocenjujemo kot skupno enoto, dolgoročno, primarno nalogo vseh samoupravnih subjektov družbe. X. kongres ZKJ in VII. kongres ZKS dajeta v sklepih velik poudarek izvajanju kadrovske politike; zato je bilo naloženo, da se na vseh samoupravnih nivojih ustanovijo organi, ki se bodo uspešno ukvarjali s kadri ter da se njihove pravice in dolžnosti uredijo s samoupravnimi akti.

Samo razredno umerjena, samoupravno dogovorjena in samoupravno uresničevana kadrovska politika je temelj za svobodno in ustvarjalno uveljavljanje delovnih ljudi. Uresničevanje ustave terja, da se delavci v združenem delu zavestno in načrtno vključujejo v oblikovanje in uresničevanje kadrovske politike na vseh nivojih oziroma področjih družbenega dela.

Pred nami je pomemben korak na področju reforme šolstva v usmerjeno izobraževanje in osnovah šolstva. V ta namen se pripravljajo tudi samoupravni sporazumi o temeljnih plana izobraževanja temeljnih skupnosti Slovenije za obdobje 1976–1980, ki pravi, da izhaja iz interesov in potreb delovnih ljudi in občanov in nakazuje razvojne usmeritve vzgoje in izobraževanja za daljše obdobje.

O kadrih sicer veliko govorimo, zelo veliko je tudi podatkov o kadrovske revščini v Sloveniji, zato ni odveč, da pred javno razpravo, ko je sporazum še v predlogu, tudi mi prispevamo svoj delež, da bo mnenje o problematiki kadrov popolnejše.

Pred 15 leti je bilo v slovenskem gospodarstvu med 400.000 zaposlenimi 17.800 strokovnjakov. Danes dela v gospodarstvu SRS 700.000 ljudi, strokovnjakov pa je le še 17.000.

Kakšen je položaj v družbenih službah? Pred 15 leti smo v tem sektorju beležili zaposlitev okrog 9.000 delavcev, danes jih je že 24.000. Te številke je povedal podpredsednik republiškega izvršnega sveta Avguštin Lah; zgovorno povedo, kakšen je položaj v slovenskem gospodarstvu glede strokovnih kadrov.

Na široko smo začeli razprave o nizki proizvodnji, o padanju produktivnosti, o pomanjkanju inovacij, o pomanjkanju ambicioznosti in ekspanzivnih razvojnih načrtih, o nedomišelnosti pri uvajanju sodobne tehnologije in izdelkov. Pri tem pa ponavadi ne načenjamo vprašanja kadrovske suše v gospodarstvu. Še en zgovoren podatek: industrija SRS, ki preživlja 55 % prebivalstva, ima 40 % zaposlenih brez kvalifikacije, kar ni odraz dejanske stopnje tehnologije.

Omenjene številke močno podpirajo tezo, da ni samoupravljanje „krivo“ gospodarskih težav, temveč da je potrebno začeti iskati težave pri ljudeh, ki jih ni in ki jih je premalo, da bi lahko s svojim znanjem bistveno vplivali na naš bodoči razvoj. Glede na število zaposlenih v gospodarstvu je v našem gospodarjenju, tako pač lahko rečemo, čedalje manj strokovnosti. Obstaja tudi podatek, da se 18 % diplomirancev odloči za proizvodnjo,

ostali se uspešno zaposlujejo v družbenih dejavnostih. Verjetno ni narobe, da so družbene dejavnosti dobro zasedene s strokovnjaki, kajti le tako bodo lahko v združenem delu nudile kakovostne storitve. Današnji podatki pa kažejo na veliko neskladje na račun strokovnosti v gospodarstvu, katero edino napaja z dohodkom vso široko družbeno nadgradnjo. Če smo pa že pri tem, se lahko vprašamo tudi za vzroke takšne situacije, da strokovnjaki bežijo v negospodarske dejavnosti. Zakaj?

– Po statističnih podatkih so v družbenih službah boljši osebni dohodki;

– poznavalci trdijo, da je delo tam lažnejše;

– napake pri delu niso tako boleče kot so pri delu v proizvodnji, pa tudi druge vzroke bi lahko naštevali, zlasti boljše delovne pogoje in rešene druge oblike družbenega standarda, ki vplivajo na ugodje in dohodek strokovnjaka, zaposlenega v družbenih službah.

Pregovor, ki še vedno velja:

„BOLAN ZDRAVEGA NOSI“

Tu pa je še en dokaz, da smo pri vrednotenju dela zašli v napačno stran, pri čemer je proizvodno delo zapostavljeno. V naslednjem letu, ko bomo zopet razpravljali o delitvi dohodkov in osebnih dohodkov, bo potrebno postaviti... trdnejše temelje dohodkovnim odnosom v gospodarstvu in negospodarstvu.

Začenjamo z usmerjenim izobraževanjem, z reformo šolstva, ki naj prinese vse tisto, kar združeno delo danes potrebuje. Usmerjeno izobraževanje ne pomeni, da se bo lahko vsak šolal in usmerjal, kakor ga bo volja – usmerjeno izobraževanje bo izhajalo iz potreb družbe! Pred nami so že predlogi, iz katerih je razvidno, da bo ta reforma precej stala združeno delo. Potrebni bodo novi objekti, nova oprema in tudi novih in več predavateljev se zahteva. Danes zagotavljamo vsakemu občanu osnovnošolsko izobrazbo. Pri usmerjenem izobraževanju pa bo moralo biti gospodarstvo tisto, ki bo nosilo stroške izobraževanja – in če je tako, je zdaj čas, da povemo, kakšne šole potrebujemo – in katerih kadrov nam v združenem delu primanjkuje. Zdaj je tudi čas, da opozorimo načrtovalce, da ne bodo imeli prevelikih apetitov po investicijah in da bodo imeli vedno pred očmi zmogljivosti gospodarstva.

V prihodnje se bo treba glede teh vprašanj še veliko pogovarjati in usmerjati. Pozorni bomo morali biti na sleherni predlog samoupravnega sporazuma in na rešitve, ki jih takšni predlogi prinašajo, še zlasti pa moramo biti pozorni na stvari, s katerimi nekaj dolgoročno rešujemo, npr. izobraževanje – predlog organizacije usmerjenega izobraževanja na Dolenjskem, pri katerem lahko ugotovimo, da potrebe združenega dela niso upoštevane.

In kdo bo financiral to izobraževanje? Združeno delo ne, ker ga ni naročilo.

ANDREJ DULAR

Doklej še dvojno ceno?

V tovarniškem glasilu „Kurir“ smo člani naše delovne skupnosti že informirali, zakaj je prišlo do reforme šolskega sistema v SFRJ. Objasnili smo, kateri so glavni činitelji v tem sistemu, ki niso v skladu z razvojem naše samoupravne skupnosti. Informirali smo vas, na katerih osnovah naj bi temeljil nov šolski vzgojnoizobraževalni sistem. Obljubili smo tudi, da bomo z informacijami nadaljevali, ko bo dovolj jasno vprašanje glede vsebinskih dognanj bodočega sistema usmerjenega izobraževanja ter bolj konkretno vprašanje v zvezi s projektiranjem mreže naših srednješolskih centrov in posebnih izobraževalnih skupnosti.

V tem času je potekala javna razprava o predlogu prehoda srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje. Javna razprava je pokazala veliko zavzetost prebivalstva do tega vprašanja. Širša javnost, družbenopolitične skupnosti, sindikati, združeno delo in vse samoupravne strukture podpirajo predloge reforme šolskega sistema in načrta usmerjenega izobraževanja. Do izraza je prišla zahteva po preobrazbi celotnega vzgojno izobraževalnega sistema osnovnih šol, tako za mladino kot za odrasle.

Iz razprave lahko povzamemo, da je osnovna zamisel reforme šolskega sistema pri širši javnosti sprejemljiva. Predloženi model vsebuje nove vrednosti, ki oblikujejo predlog v naslednjem:

- da odklanja razlike med šolanjem med umskim in med fizičnim delom in odpravlja stari dualizem, ki je bil v starem šolskem sistemu korenit (šolanje za delo in šolanje za upravljanje in vodenje);
- da zagotavlja mladini enake startne osnove za nadaljnje šolanje po končani osnovni šoli (gimnazija se ukinja in s tem privilegiji za nadaljnje šolanje posameznikom);
- da zagotavlja boljše usmerjanje mladine v poklice (mladina se odloča za poklice v devetem in desetem letu šolanja, t. j. v I. fazi usmerjenega izobraževanja);
- da ustvarja večje možnosti za samoizobraževanje in izobraževanje ob delu (šolanje za vse kategorije poklicev skozi celotno delovno dobo).

Na predloženi model preobrazbe srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje pa so bile izrečene tudi kritične pripombe, ki jih bo moral predlagatelj pri oblikovanju sistema upoštevati. To potrjuje zavzetost, resnost in odgovornost javnosti, ki jo ima do vprašanja,

kako in kje se bo izobraževala mladina, naša nova generacija, obenem pa tudi, kako se bodo izobraževali in izpopolnjevali že zaposleni državljani.

IZ SEDANJH SREDNJIH ŠOL: IZOBRAŽEVALNI CENTRI

Zelo pomembno vprašanje, ki ga obravnava predlog preobrazbe srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje, je vprašanje reorganizacije sedanjih srednjih šol v izobraževalne centre. To vprašanje je zelo pomembno za manj razvita področja v strokovnem šolstvu, med katera lahko prištevamo tudi novomeško – dolensko regijo.

Kje in kdaj se bo formiral šolski center – izobraževalna skupnost v nekem industrijskem središču, je odvisno od vrste činiteljev kot so: kadrov-

ske potrebe združenega dela, zaledje mladine, investicijski objekti, šolska in delavniška oprema in prosvetni kadri.

V okviru regijskih izobraževalnih centrov ali pa tudi ločeno bodo delovale posebne izobraževalne skupnosti za določeno panogo dejavnosti – proizvodnje (kovinska, predelovalna, lesna, gradbena, tekstilna, kemijska in druge). V okviru teh panog bo organizirana mreža strokovnih šol – centrov, ki bodo izobraževali kader za potrebe združenega dela.

TOZD bodo s posebnimi sklepanji samoupravne sporazume, na podlagi katerih bo potekalo financiranje in delovanje posamezne panožne izobraževalne skupnosti.

Za novomeško regijo je značilna raznolikost proizvodne dejavnosti, ki jih izvršujejo delovne organizacije (IMV, KRKA, Novoles, Novoteks, Pionir in ostali), saj so tu zastopane različne stroke (kovinsko-predelovalna, lesna, gradbena, tekstilna, kemična in farmacevtska). Kako in kje se bo v bodoče izobraževal potreben strokovni kader za vse stroke v novomeški regiji, je odprto vprašanje. Še bolj pa je nejasno, če to vprašanje obravnavamo za celotno dolensko področje. Govori se o formiranju izobraževalnega centra v Novem me-

stu, vendar, če upoštevamo dejstva, ki jih bomo v nadaljevanju našega sestavka napisali, lahko sklepamo, da je tako planiranje le govorenje in predvidevanje brez resnih argumentov.

ZASKRBLJENOST ZA TEHNIČNE POKLICE

Za strokovne poklice kovinskih delavcev je vprašanje izobraževanja do neke rešeno. Načelno je tudi rešeno vprašanje za kader, ki izhaja iz obstoječih srednjih šol, kot so n. pr.: gostinska, kmetijska, medicinska, ekonomska. Načrtovalci usmerjenega izobraževanja na Dolenskem pa niso našli boljše rešitve za izobraževanje tehničnih poklicev kot so: strojni tehnik, lesni tehnik, gradbeni tehnik, farmacevtski tehnik, kemijski tehnik, elektro tehnik – kot to, da bo izobraževanje še naprej potekalo v obliki dislociranih oddelkov matičnih šol iz velikih industrijskih središč pri delavski univerzi v Novem mestu (zavod za izobraževanje in produktivnost dela Novo mesto).

Potrebe po tehnikih raznih profilov v novomeški regiji so razvidne do leta 1985 v tabeli in znašajo samo za Novo mesto 1292 oseb!

Tudi do sedaj smo imeli pri teh poklicih velik kadrovski primanjkljaj strokovnih kadrov.

Otvoritve nove tovarne v Šmarjeti so se poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in delovnih kolektivov udeležili tudi številni občani iz bližnje in daljne okolice.

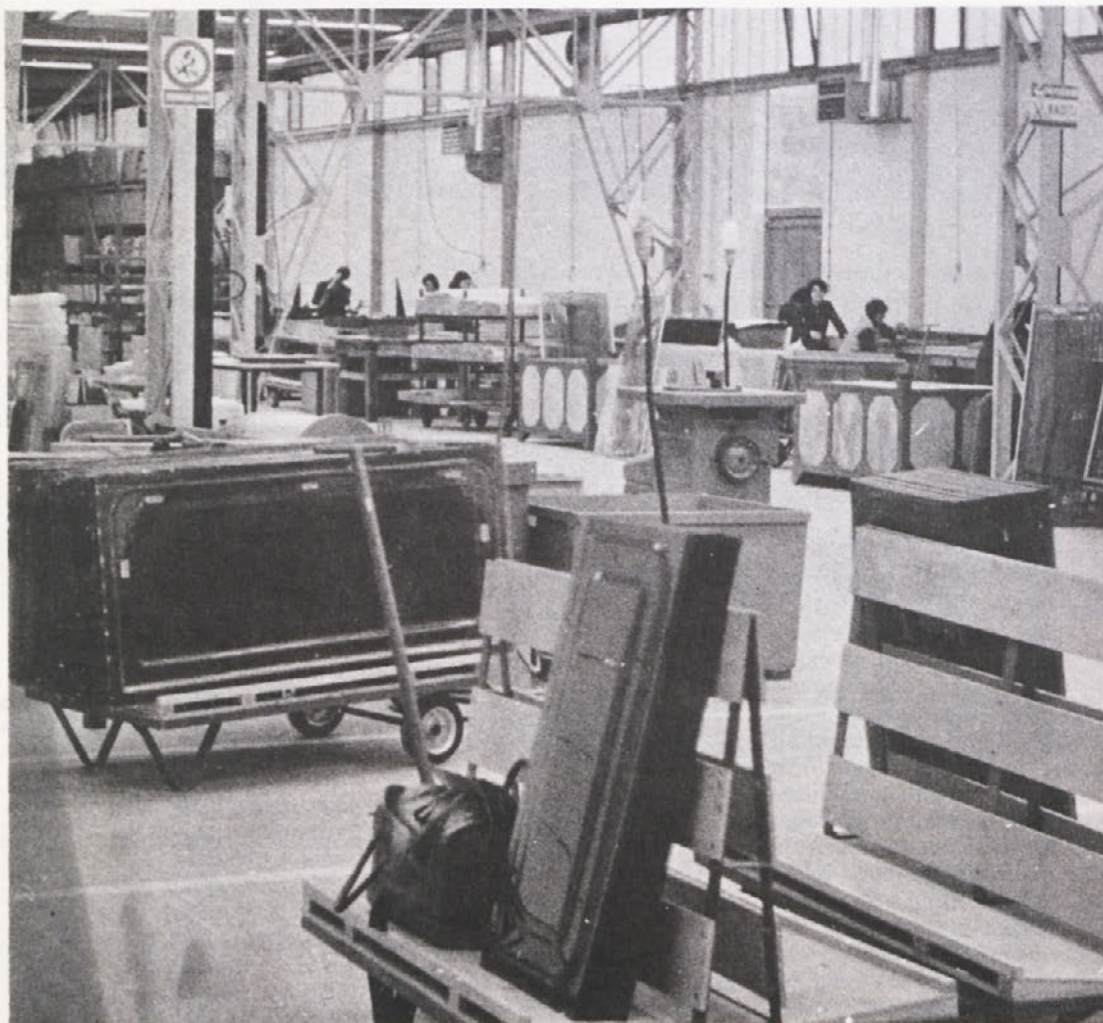
Delovne organizacije so bile prisiljene naročiti izobraževanje omenjenih profilov poklicev za pokrivanje svojih potreb pri Zavodu za izobraževanje in produktivnost dela v Novem mestu, kjer imajo matične šole registrirane svoje dislocirane oddelke.

Na lastni koži združeno delo danes občuti te mačehovske usluge, ki se izkazujejo predvsem v naslednjem:

- ni rešeno vprašanje financiranja dislociranih oddelkov. RIS odklanja financiranje celotnega izobraževanja rednega šolanja, ki se organizira pri delavskih univerzah.
- Delovne organizacije kot naročniki so pogodbeno vezane, da zagotovijo izvajalcu ustrezen predavateljski kader, ki izvršuje predavanje v rednem delovnem času.
- Dijake moramo štipendirati, da jih obvezemo, sicer ni garancije, da se po končanem šolanju zaposlijo pri nas.
- Prevezemati moramo redne stroške pouka in dodatne stroške, ki nastopajo zaradi tega, ker smo organizirali dislocirano šolanje (avtobusni prevozi na laboratorijske vaje, izpitne komisije, kilometrino in ostalo).

Ob takem predlogu organizacije usmerjenega izobraževanja v novomeški regiji (zlasti za rešitev tehničnih poklicev) se delovne organizacije ponovno sprašujejo, koliko časa bomo še plačevali dvojni ceh. V republiških skladih za izobraževanje so tudi sredstva iz dohodkov naših TOZD. Ali teh sredstev res ne znamo uporabiti ali pa je nekemu po volji, da še naprej obremenjuje gospodarstvo ter ga posiljuje z nesprejemljivimi predlogi, ki ne prinašajo nikakršnih dolgoročnih rešitev na tako občutljivem in pomembnem področju dela kot je izobraževanje?!

Odgovornost za rešitev tega problema pa ne leži samo na ramah delavcev v združenem delu, ki na to opozarjajo, temveč tudi na družbenopolitičnih

Nova tovarna v Šmarjeti bo letos proizvedla 150.000 oken iz akrilnega stekla za potrebe domače proizvodnje in za izvoz

skupnostih, zlasti pa na samoupravni interesni skupnosti za izobraževanje, ki je dolžna upoštevati družbene kadrovske potrebe na Dolenjskem.

V ilustracijo našim bralcem objavljamo v nadaljevanju pregled potreb po kadrih za obdobje od leta 1976 do 1985, ki ga je po naročilu samoupravne interesne skupnosti Novo mesto izdelal Zavod za produktivnost in izobraževanje Novo mesto ter izdal v juliju 1976.

Podatke o perspektivnih potrebah objavljamo zato, da boste lahko ocenili upravičenost, zakaj se v celoti ne strinjamo s predlogom preobrazbe srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje na Dolenjskem.

ŠTEVILO POTREBNIH DELAVCEV PO POKLICIH, KI JIH DAJEJO ŠTIRILETNE SREDNJE ŠOLE, IN PO OBČINAH V OBDOBJU 1976 – 1985

Poklic	Dolenjska	Črnomelj	Metlika	Novo mesto	Trebnje
ekonomski tehnik	581	63	40	407	71
strojni tehnik	549	45	11	443	50
medicinska sestra	235	12	6	203	14
administrativni teh.	234	29	25	164	16
elektrotehnik	181	10	6	146	19
kemijski tehnik	180	4	5	152	19
strojni delovodja	177	8	—	131	38
vzgojiteljica	172	19	16	115	22
gradbeni tehnik	124	16	6	99	3
farmacev. tehnik	111	5	—	106	—
kmetijski tehnik	110	24	6	39	40
lesarski tehnik	104	10	1	91	2
trgovski poslovod.	95	12	4	71	8
laboratorijski teh.	75	2	—	69	4
gradbeni delovodja	66	7	9	43	7
avtomeh. delovodja	54	2	—	52	—
finančni tehnik	46	—	—	45	1
prom. trans. teh.	45	—	—	45	—
konfekcijski teh.	39	—	29	—	10
varilni delovodja	36	—	—	36	—
kemijski delovodja	35	—	—	35	—
tajnica	35	3	4	25	3
gostinski tehnik	35	10	4	17	4
varilni tehnik	32	2	—	30	—
metalurški tehnik	31	13	—	18	—

O sanitarijah nove tovarne v Šmarjeti je slišati samo pohvalne besede

**POTREBE PO DELAVCIH S
POKLICEM V OBDOBJU 1976
– 1985**

Največjo stopnjo zaposlovanja kaže v raziskovalnem obdobju kovinskopredelovalna industrija. Ker je ta tudi sedaj najmočnejše zastopana v industriji in malem gospodarstvu, so potrebe po tehničnih in poklicnih kadrih za to dejavnost največje. Sledijo ji kemično-farmaceutvska industrija, gradbeništvo, elektro industrija in tako dalje.

Naša delovna skupnost ima na tem področju največje potrebe po strokovnih kadrih in tehničnih poklicih. Razumljivo je, da bomo tudi v bodoče posvečali izobraževanju strokovnih kadrov vso pozornost. Uresničevanje ciljev ustave in sprejeti zakon o združenem delu terja, da se delavci v združenem delu na vseh samoupravnih

**ŠTEVILO POTREBNIH DELAVCEV PO GLAVNIH POKLICNIH SKUPINAH IN PO
STOPNJAH IZOBRAZBE V OBDOBJU 1976 – 1985 NA DOLENJSKEM**

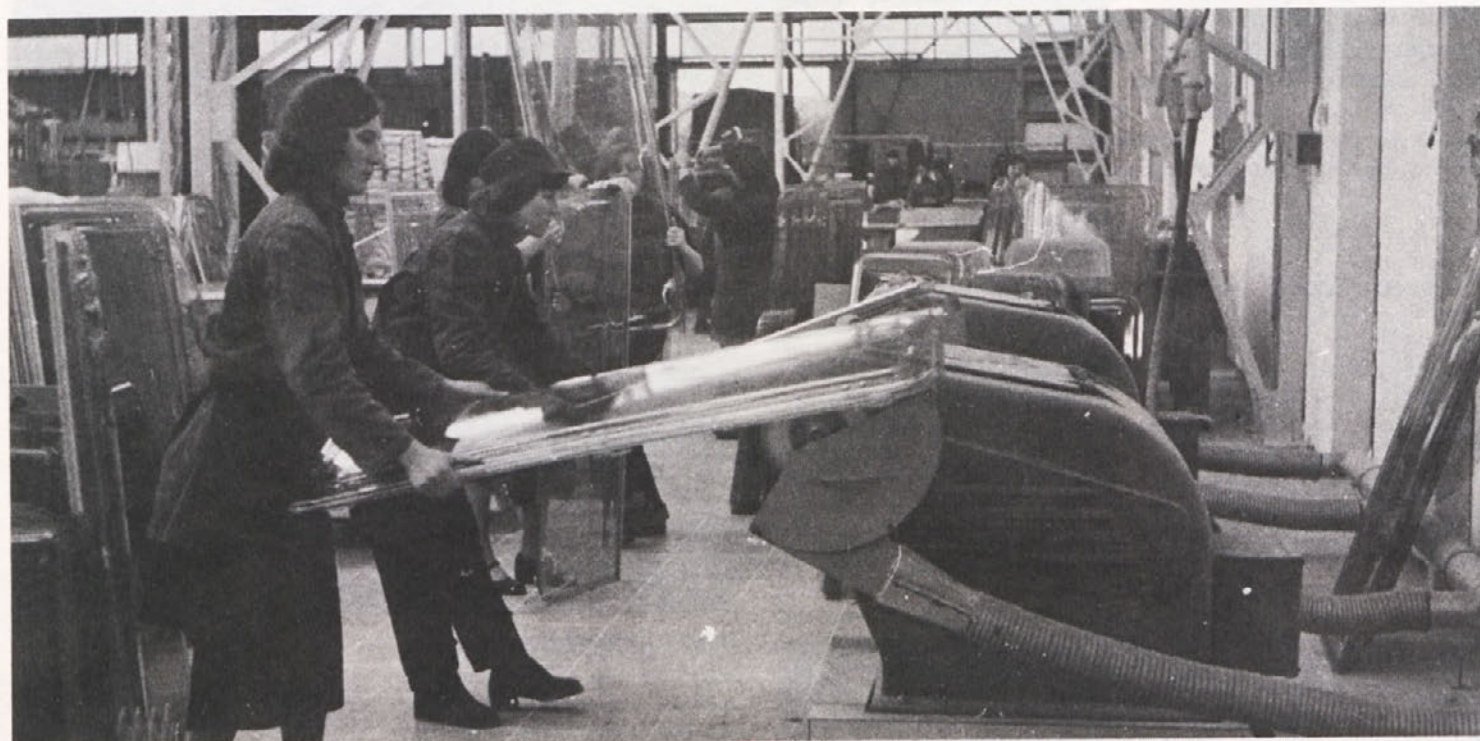
Poklicna skupina	Stopnja izobrazbe				Skupaj
	VIS. Š.	VIS. Š.	SRED. Š.	POKL. Š.	
kovinarji, monterji in inštalaterji, stroj- niki in mehaniki	174	186	842	2.488	3.690
kemiki	132	13	235	522	902
električarji	81	41	187	342	651
gradbeniki	95	22	215	447	789
tekstilci	17	15	56	345	433
lesarji	34	24	126	191	375
ekonomisti	192	274	627	–	1.093
zdravstveni in soci- alni delavci	170	123	446	–	739
pedagogi	145	254	172	–	571
administratorji	–	31	274	271	576
pravniki	109	70	–	–	179

stopnjah zavestno in načrtno vključujejo v oblikovanje in uresničevanje kadrovske politike. To je naša neodtujljiva pravica in dolžnost, zato je ra-

zumljivo, da bomo pri sprejemanju samoupravnih sporazumov zelo pozorni, v katere namene se bodo trošila naša vložena sredstva in če so pri

tem upoštevane zahteve združenega dela.

KADROVSKI ODDELEK

Nepretrganost združevanja dela in sredstev zagotavlja tudi nepretrganost našega razvoja. Delavke v Šmarjeti se tega zavedajo.

Solidarnostna sredstva za dijaške domove

Do 16. 11. 1976 smo združili za gradnjo dijaških domov že več kot 746.500 dinarjev, ki so jih prispevali delavci naslednjih TOZD delovne organizacije IMV:

TOZD TOVARNA AVTOMOBILOV – tovarna avtomobilov:	408.954,40 din
obrat Suhor:	19.974,30 din
TOZD TOVARNA AVTOMOBILSKE OPREME – Semič:	15.643,50 din
Črnomelj:	49.363,70 din
TOZD TOVARNA AVTOMOBILSKIH PRIKOLIC – Brežice:	–
TOZD TOVARNA OPREME – Mirna:	79.520,00 din
TOZD COMMERCE – Novo mesto:	58.208,55 din
DS OSS – Novo mesto:	26.368,55 din
TOZD RAZVOJNI INŠTITUT – Novo mesto:	13.833,60 din
TOZD TOVARNA „PODGORJE“ – Šentjernej:	24.684,05 din
Skupaj:	746.550,65 din

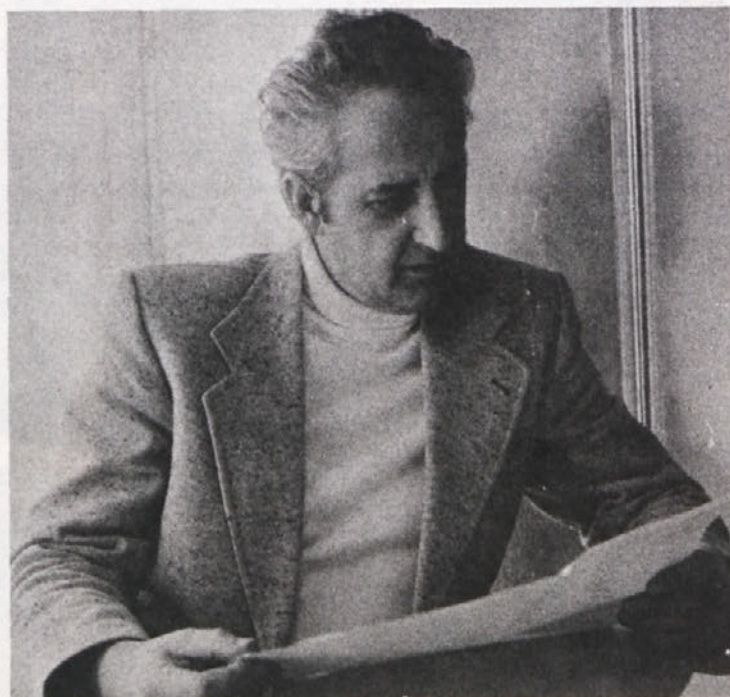

Ko smo nekaj dni po uradni otvoritvi nove tovarne oken in kovinske galanterije ponovno obiskali Šmarjeto, smo se pogovarjali tudi s Francetom Medletom, dolgoletnim in prizadevnim predsednikom krajevne skupnosti Šmarjeta. Beseda je tekla tudi o tem, da je IMV zelo hitro zgradil novo tovarno. Pri tem smo navrgli tudi misel, da tisti, ki hitro da, dvakrat da. Na to je Franc Medle odvrnil: „IMV je več kot dvakrat dal!“ Njegov kleni odgovor smo vzeli za naslov tega reportažnega zapisa.

Šmarjeta z okolico je bila do otvoritve nove tovarne IMV zaostal in pasiven kraj, kateremu je malo živahnejši utrip dajalo le bližnje zdravilišče. Zato je med občani tega področja dolgo časa tlela želja po industrijskem objektu, v katerem bi našlo zaposlitev večje število ljudi, ki so se do sedaj lahko ukvarjali le s kmetijsko dejavnostjo. Ta pa ne prinaša toliko, da bi se kraj razmahnil in zaživel. Zato je bila želja po novi tovarni izraz velike potrebe po go-

spodarski obnovi kraja in njegovega nadaljnjega razvoja.

Vendar prebivalci ves ta čas niso stali križem rok. V Šmarjeti ni nikoli zmanjkalo dela in novih idej, novih področij delovanja. Popravljali in urejali so ceste, napeljali vodovod, ki ga ima zdaj 80 % hiš, širili so telefonsko omrežje, tako da so svoj kraj že dokaj dobro uredili. Pri teh delih ima nemalo zaslug Franc Medle, ki že od leta 1942 dela za napredek in razvoj tega kraja. Zato ga med našim

Inženir Leopold Rebernik

obiskom nismo našli v pisarni krajevne skupnosti, temveč pri delu. Tistega deževnega dne je pomagal iskati napako, do katere je prišlo na vodovodnem omrežju. Kljub temu si je vzel nekaj minut časa in povedal nekaj misli za Kurirja.

„Praktično se skoraj ne da popisati, koliko občanom Šmarjete pomeni, da smo po toliko letih dobili tak obrat. Ljudje so že mislili, da nove tovarne ne bo in da bodo šle milijarde v nič. Kot predsednik krajevne skupnosti Šmarjeta izrekam v imenu vseh občanov zahvalo IMV, da je tako hitro in tako učinkovito odprl nove perspektive našemu področju,“ je dejal Franc Medle.

Osnovno šolo v Šmarjeti obiskuje 400 otrok in mnogim

med njimi ne bo treba iskati zaposlitve v drugih krajih, saj se bodo lahko zaposlili v domači tovarni. To pa pomeni, da bo kraj živel še naprej.

Nova tovarna, ki ima več kot 2000 m² proizvodnih površin, zaposluje sedaj 110 delavcev, med njimi pretežno ženske, ki so delale v okviru tovarne avtomobilskih prikolic iz Novega mesta. Ing. Leopold Rebernik, ki ima nemalo zaslug, da je delo v tovarni uspešno steklo, je v pogovoru o nalogah nove tovarne izjavil:

„Naša prva in temeljna naloga je zadovoljevanje potreb IMV. Hkrati s tem bomo izboljševali kvaliteto in storilnost našega dela. Naše delovne naloge nikakor niso majhne, zato bomo v začetnem obdobju dela

Franc Medle, predsednik kraj. skupnosti Šmarjeta

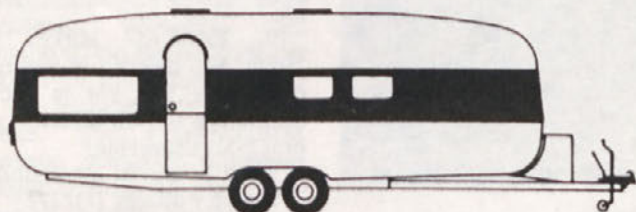
potrebovali razumevanje in sodelovanje s tovarno prikolic v Novem mestu. V novi tovarni delamo s tehnologijo preneseno iz Novega mesta, vendar je to le prvi korak na poti razvoja. Kasneje bo potrebno, tako kot to delamo v vseh tovarnah IMV, tehnologijo še izboljšavati, za to pa se že kažejo realni obeti. Že sedaj pa lahko rečemo, da bo kvaliteta naših izdelkov veliko boljša, saj so se pogoji dela popolnoma spremenili.“

Ko smo se med našim obiskom sprehodili po tovarni, je bil naš prvi vtis, da je zelo lepo in okusno opremljena, prostorna in svetla. Sanitarni prostori, garderobe, hodniki, menza in vsi ostali delovni prostori so izredno čisti in urejeni. Primerjava s starimi prostori je skoraj nemogoča, zato je tudi mnenje vseh delavcev, s katerimi smo se pogovarjali, da je izredno prijetno delati v taki tovarni. Zato smo zaznali med njimi polno delovnega poleta in zagnanosti pri izpolnjevanju delovnih nalog.

Odločitev samoupravnih organov in strokovnih kadrov delovne organizacije IMV, da zgradimo novo tovarno v Šmarjeti, je brez dvoma pravilna. Kraju, ki do sedaj ni imel možnosti, da bi zaživel in se vključil v tok gospodarskega napredka in rast osebne in družbene ravnani, so se z našo pomočjo odprle nove možnosti in nova volja do življenja. Politika naše delovne organizacije, da gradi industrijske objekte v področjih, ki so pasivna, je prav v Šmarjeti dobila svojo ponovno potrditev.

„Vedno bi se odločila za delo v novi tovarni!“

Mojca Sitar: „Sem iz Novega mesta, zato se moram na delo v Šmarjeto voziti. To je za mene dodatna obremenitev. Toda če bi morala izbirati med prednostmi, ki jih ima nova tovarna pred staro, bi se kljub vožnji ponovno odločila za Šmarjeto. Nemajhno težo pri tej odločitvi bi imela izredna urejenost delovnega okolja, ki še kako dobro vpliva na počutje nas delavcev. Veseli me tudi, da nove prostore dobro vzdržujemo in tudi varujemo.“

DELO IN KRUH DOMA

Žibert Jože: „Tovarna je za Šmarjeto in bližnjo okolico velika pridobitev. Zdaj imamo delo in kruh takorekoč doma in se nam ni treba voziti na delo drugam. V tem okolju do sedaj ni bilo nič, če pa je malo, je kmalu tudi več. Zato lahko gledamo v prihodnost našega kraja z zaupanjem.“

RAD SLIŠIM POHVALO O IMV

Nučič Jože: „IMV je odprl Šmarjeti nove perspektive. Zdaj imamo 120 delovnih mest, kmalu pa jih bo že več. Domačini, ki so se morali do sedaj voziti na delo drugam, bodo imeli delo doma. Ker tega do sedaj ni bilo, so ljudje izredno

JOŽE ŽIBERT

MOJCA SITAR

JOŽE NUČIČ

zadovoljni, da je prav IMV zgradil tovarno. Ker že 5 let delam v IMV in sem že star imejevec, mi je take izjave zelo prijetno slišati.

KRAJ BO DOŽIVEL SPREMEMBE

Gotlib Jože: „Zdaj, ko imamo delo doma, bo tudi zaslužek ostal tu. Zato bo naš kraj v prihodnosti prav gotovo še doživel velike spremembe. Zato ni čudno, da se ljudje nove tovarne izredno veselijo.“

JOŽE SIMČIČ

JOŽE GOTLIB

Iz disciplinske...

Odbor za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti je v novembru izrekel ukrepe naslednjim delavcem iz TOZD Tovarne avtomobilov:

Izključitev iz DO IMV:

1. JELENCIČ Ivan, roj. 1954, KV klepar iz oddelka karoserija osebnih vozil, ker je neopravičeno izostal z dela od 6. 9. do 9. 11. 1976.

Pogojna izključitev:

1. BAKARIČ Zvonko, roj. 1955, KV mizar iz Tovarne prikolic, ker je poskušal odnesti iz tovarne 4 patentne izvijače, 45 okrasnih tečajnih kapic in 2 roli brusilnega papirja.

2. SPAHIJA Ismet, roj. 1956, KV strugar iz mehanske obdelave v tovarni avtomobilov, ker je pogosto neopravičeno izostajal z dela.

3. ROLIH Ivan, II, roj. 1954, NK delavec iz oddelka sestava in varenje v tovarni avtomobilov, ker je fizično obračunaval s sodelavcem.

4. GORENC Željko, roj. 1952, NK delavec iz karoserije dostavnih vozil, ker je od 22. 9. 1976 do 4. 10. 1976 neopravičeno izostal z dela.

Javni opomin:

1. TKALAC Josip, roj. 1946, NK delavec iz oddelka lahka presernica v TA, ker je neopravičeno izostal z dela.

2. ŠRIBAR Milan, roj. 1959, delavec na priučitvi iz oddelka lahka presernica v TA, ker je neopravičeno izostal z dela.

3. PETRUŠA Josip, roj. 1956, NK delavec iz oddelka lahka presernica, ker je neopravičeno izostal z dela in med delovnim časom večkrat zapušča delovno mesto.

4. NOVAK Marjan, roj. 1959, delavec na priučitvi iz oddelka lahka presernica, ker je večkrat neopravičeno izostal z dela in pogosto predčasno zapušča delovno mesto.

5. GLEŠIČ Ivan, roj. 1958, NK delavec iz oddelka lahka presernica, ker je neopravičeno izostal z dela.

6. UCMAN Franc, roj. 1952, NK delavec iz oddelka lakirnica karoserij, ker je med delovnim časom pretepal sodelavca (varenca).

7. ČUČNIK Bojan, roj. 1958, KV avtoklepar iz oddelka lahka presernica, ker je neopravičeno izostal z dela in pogosto zapušča delovno mesto brez vednosti svojega nadrejenega.

8. PEKOLJ Štefan, roj. 1959, delavec na priučitvi iz oddelka lahka presernica, ker je predčasno zapušča delovno mesto in se ni udeleževal solidarnostnega dela ob sobotah.

9. VERBETIČ Ivan, roj. 1959, NK delavec iz oddelka lahka presernica, ker je neopravičeno izostal z dela in predčasno zapušča delovno mesto.

10. PUST Štefan, roj. 1952, NK delavec iz oddelka karoserija dostavnih vozil, ker je neopravičeno izostal z dela in je na splošno nediscipliniran delavec.

11. GORIŠEK Anton, roj. 1931, NK delavec iz oddelka lahka presernica, ker je poskušal odnesti gonilni jermen iz tovarne.

12. GORENC Željko, roj. 1952, NK delavec iz oddelka karoserija dostavnih vozil, ker je samovoljno zapustil delo in se vrnil s steklenico vina.

13. HREN Stane, roj. 1953, NK delavec iz tovarne prikolic,

ker je neopravičeno izostal z dela.

14. PLANTAN Drago, roj. 1945, NK delavec iz tovarne prikolic, ker je neopravičeno izostal z dela.

15. NIKOLIČ Milan, roj. 1957, NK delavec iz tovarne prikolic, ker si je popravil bolniški list in s tem podaljšal bolniški stalež.

16. ŽULIČ Jože, roj. 1948, NK delavec iz tovarne prikolic, ker je neopravičeno izostal z dela.

17. ŽIBERT Franc, roj. 1960, delavec na priučitvi iz tovarne prikolic, ker je neopravičeno izostal z dela.

18. ZUPANČIČ Stane, roj. 1956, KV mizar iz tovarne prikolic, ker je neopravičeno izostal z dela.

19. FURAR Leon, roj. 1956, KV mizar iz tovarne prikolic, ker je prišel na delo vinjen, naslednji dan pa je neopravičeno izostal z dela.

20. ŠUŠTARŠIČ Marija, NK delavka iz tovarne avtomobilov, ker je pogosto neopravičeno izostajala z dela.

21. FABJANČIČ Franc, roj. 1935, NK delavec iz tovarne prikolic, ker je samovoljno zapustil delovno mesto in odšel popivat ter prihajal na delo vinjen.

22. ŠTRUCELJ Biserka, roj. 1957, NK delavka iz tovarne prikolic, ker je neopravičeno izostala z dela.

23. ERŠTE Anton, roj. 1936, NK delavec iz tovarne prikolic, ker je neopravičeno izostajal z dela.

24. GOLOB Janez, roj. 1950, skladiščnik iz tovarne prikolic, ker je zaradi slabe evidence materiala v skladišču povzročil večji zastoj v proizvodnji.

25. PAVLAKOVIČ Stjepan,

roj. 1955, NK delavec iz oddelka mehanska obdelava v tovarni avtomobilov, ker je večkrat neopravičeno izostal z dela in sam spremenil datum na bolniškem listu ter si s tem podaljšal bolniški stalež.

26. BRAČIKA Zlata, roj. 1936, NK delavka iz montaže osebnih vozil, ker je med delovnim časom zapustila delo in se vrnila pod vplivom alkohola.

27. ZAJC Branko, roj. 1951, KV avtoklepar iz karoserije osebnih vozil v TA, ker ni delal za solidarnost.

28. PONIKVAR Anton, roj. 1951, PK avtoklepar iz karoserije osebnih vozil, ker ni delal za solidarnost.

29. KLARIČ Vlado, roj. 1944, NK delavec iz operativne priprave proizvodnje v tovarni avtomobilov, ker je namenoma preprečeval zdravljenje v času bolniškega staleža.

Opomin:

1. SEVER Alojz, roj. 1941, NK delavec iz oddelka lahka presernica v TA, ker je neopravičeno izostal z dela.

2. RAJK Anton, roj. 1939, PK ključavničar iz oddelka lahke presernice, ker je neopravičeno izostal z dela in svojega izostanka ni opravičil.

3. ŽNIDARŠIČ Alojz, roj. 1944, NK delavec iz tovarne avtomobilov, ker je neopravičeno izostal z dela.

4. OGRINC Alojz, roj. 1958, delavec na priučitvi iz tovarne avtomobilov, ker je neopravičeno izostal z dela.

5. OBRADOVIČ Nedeljko, roj. 1950, NK delavec iz tovarne prikolic, ker je poskušal odnesti iz tovarne nekaj orodja manjše vrednosti, katero uporablja pri delu.

6. OVNIČEK Ivan, roj. 1958, NK delavec iz karoserije osebnih vozil, ker je namenoma preprečeval zdravljenje v času bolniškega staleža.

7. HOSTAR Albert, roj. 1955, NK delavec iz karoserije osebnih vozil, ker je namenoma preprečeval zdravljenje v času bolniškega staleža.

8. TURK Albert, roj. 1956, NK delavec iz lakirnice v TA, ker je v času bolniškega staleža namerno preprečeval zdravljenje.

9. TKALAC Mirko, roj. 1955, NK delavec iz varilnega oddelka v TA, ker je v času bolniškega staleža namerno preprečeval zdravljenje.

Tako v tovarni avtomobilov. Kaj pa v drugih TOZD?

Svetla in lepo opremljena jedilnica v tovarni oken in kovinske galanterije v Šmarjeti bo tudi prispevala k dobremu razpoloženju delavcev

Kako pomagati tovarni v Brežicah

V sejni dvorani občinskega sindikalnega sveta je bila 23. 11. 1976 10. redna seja delavskega sveta Industrije motornih vozil in delavskih svetov TOZD Tovarna opreme Mirna, TOZD Tovarna opreme Črnomelj, TOZD Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice, TOZD Tovarna Podgorje Šentjernej, TOZD Commerce, TOZD Tovarna avtomobilov, TOZD Razvojni inštitut in delovne skupnosti skupnih služb. Razen predsednikov delavskih svetov in delegatov delavskih svetov so seji prisostvovali še sekretar sveta OO ZK IMV, sekretarji OO ZK IMV, predsednik konference sindikata IMV, predsednik OOS, sekretarji TOZD, direktorji sektorja DS OSS in generalni direktor.

Sejo je vodil predsednik DS IMV ing. Štefan Poredoš, ki je delegatom DS in gostom podal predlog dnevnega reda:

1. sprejemanje predloga sanacijskega programa in sanacijskih ukrepov za TOZD Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice.

2. Obračun in izplačilo OD v TOZD Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice za oktober.

3. Nagrade ob delovnih jubilejih za 10, 15 in 20-letno neprekinjeno delo v DO.

4. Razno.

Delegati so predlog dnevnega reda soglasno sprejeli, potem pa je tekla o posameznih točkah razprava. Da bi bilo jasno, zakaj je predmet 1. točke dnevnega reda sprejemanje predloga sanacijskega programa in sanacijskih ukrepov za TOZD Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice, je potrebno poseči nekoliko v zgodovino tega „primera“.

TOZD Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice se že dalj časa spoprijema z nekaterimi problemi, ki so bili resna ovira

za nemoteno, predvsem pa uspešno in produktivno delo. Pri preučevanju vzrokov, ki so pripeljali do teh problemov, se je izkazalo, da so zatajili strokovni in vodstveni kadri, ki niso opravljali dela tako kot bi bilo treba. Po drugi strani pa tudi družbenopolitične organizacije niso bile toliko aktivne, da bi negativen razvoj dogodkov zaustavile in gibanje preusmerile v pozitivno stran. Tako je prihajalo do pogostnih in velikih poškodb materiala, zastojev pri delu in navsezadnje do zmanjšanja proizvodnje. Omenjeno stanje je doseglo višek v oktobru, ko so v TOZD TAP Brežice izpolnili plan samo z 19 %, to pa pomeni da so na dan izdelali samo 4 prikolice namesto 25, kot je predvideval plan. Pred delovni kolektiv Industrije motornih vozil je bila zaradi takega razvoja dogodkov postavljena zahteva po hitrem ukrepanju. Zato je na podlagi 21. člena zakona o pogojih in postopku za sanacijo organizacij združenega dela in 21. člena samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev ter urejanju medsebojnih odnosov v DO IMV takoj pristopil k izdelavi predloga sanacijskega programa. Osnutek predloga sanacijskega programa je bil po seji delavskega sveta 12. 11. 1976 dan v razpravo posameznim DS.

Na 10. seji delavskega sveta na predlog programa za sanacijo TOZD TAP Brežice ni bilo pripomb in je bil soglasno sprejet. Predlog tega programa morajo sprejeti delavci na zborih proizvajalcev do 4. 12. 1976. Za njegovo izvajanje bo odgovorna skupna uprava, katero bo sestavljal po en član vsake TOZD, ki je strokovno usposobljen.

**SAMOUPRAVNI
ORGANI
ODLOČAJO**

Pri drugi točki dnevnega reda so delegati razpravljali o izplačilu oktobrskih OD v TOZD TAP BREŽICE. Glede na to, da se režijskim delavcem izplača samo 80 % OD in se odbije 10 % stimulativen del, je bila izrečena pripomba, da se režijskim delavcem, ki niso neposredno odgovorni za potek proizvodnje, ta odbitek ne upošteva. Delegati tega predloga niso sprejeli, to pa so utemeljili s tem, da morajo omenjeni delavci participirati pri dohodkih na isti način kot so takrat, ko je TOZD poslovala uspešno, to pa pomeni, da je bil predlog odbit.

Predmet 3. točke dnevnega reda je bilo izplačevanje jubilejnih nagrad za 10, 15 in 20-letno neprekinjeno delo. Sklep, da se nagrade podelijo, je bil sprejet soglasno, hkrati pa so se predsedniki DS dogovorili za posojilo denarja tistim TOZD, ki denarja trenutno nimajo.

Zadnja točka dnevnega reda je bila namenjena podpisu akta o pristopu k občinski samoupravni skupnosti za varstvo zraka. Delegati so sprejeli sklep o pristopu k temu sporazumu. Sprejeli so tudi sklep, da IMV podpiše sporazum o sodelovanju z Ljubljansko banko.

Prikolice ADRIA za pomoč Italiji

V živem in neizbrisnem spominu so nam ostale majske informacije o hudem potresu, ki je uničil domove mnogim Tolmincem in prebivalcem Posočja.

Naša organizacija združenega dela je bila med prvimi, ki so priskočili na pomoč prizadetim, saj smo takoj organizirali proizvodnjo in predajo ter prevoz prikolic na prizadeta področja Tolminskega in Posočja. Točnih podatkov o številu prikolic IMV ADRIA na potrebnem področju na žalost nimamo, ker je poleg prikolic, ki smo jih predali preko Štaba za civilno zaščito in delovnih organizacij, tam tudi veliko prikolic, ki so jih dali na uporabo prizadetem prebivalstvu lastniki prikolic iz raznih krajev domovine.

Razpoložljivi podatki nam kažejo, da je na prizadetem področju grupiranih skupno preko 500 prikolic naše proizvodnje, ki so prispele z raznih naslovov in darovalcev.

Ne smemo zanemariti dejstva, da je uporaba prikolic pod posebnimi pogoji, kakršni so na prizadetem področju; zato moramo stalno spremljati stanje prikolic in morebitne poškodbe, ki nastanejo ne glede na vzroke, sproti odstranjevati. Kontrolo stanja in urejevanja prikolic opravljamo preko naše terenske servisne ekipe, ki po

potrebi oziroma občasno obhaja na Tolminsko in v Posočje.

Prakso kontrole stanja prikolic in servisiranja ter odstanjevanja nastalih napak bomo nadaljevali tudi v bodoče. Ne smemo dovoliti, da bi zaradi okvare, ki jo večša roka serviserja odpravi v nekaj trenutkih, trpeli uporabniki ali pa dober glas našega proizvoda, pa čeprav za nastale okvare ni kriva niti konstrukcija niti proizvodnja, ampak res specifično težki pogoji, v katerih naše prikolice nudijo dom in zavetje prizadetim.

BRANKO ŠVAJGER

Preden je vlak odpeljal z novomeške postaje v Furlanijo

V bolnišnici je vzidan kamen tudi zame, zate in za nas vse

V Dolenjskem listu se že več tednov vrstijo sestavki, ki seznanjajo prebivalce vseh dolenjskih občin z najnovejšimi načrti občinskega odbora Rdečega križa v Novem mestu. Le-ta je ustanovil poseben medobčinski sklad za nabavo dragih medicinskih izštrumentov, namenjenih pokrajinski bolnišnici v Novem mestu.

Za kaj gre? Znanost in tehnika napredujeta z veliko hitrejšimi in večjimi koraki kot jim zmorej slediti proračuni naših zdravstvenih ustanov. V tem dejstvu je skrit odgovor na vprašanje: čemu zbirati prostovoljna sredstva za nakup dragih aparatov in pripomočkov — mar se bolnišnica ne more vzdrževati sama? Se že vzdržuje, to je res, toda le do neke mere, ki pa ima vsako leto svoj začetek in konec v omejenem dotoku denarja. Obnova, večja modernizacija, zlasti pa nakup

najsodobnejših medicinskih aparatov, pripomočkov ter naprav pa so vprašanja, ki jih mora vodstvo bolnišnice odlagati iz leta v leto, ker zanje pač ni dovolj sredstev.

Vrata v bolnišnico pa so odprta vsako uro — za slehernega med nami! Vsak dan znova izvem, da je ta ali oni izmed delovnih tovarišev moral nenadoma po zdravniško pomoč v bolnišnico: operacija, huda prometna nesreča, poškodba pri delu ali doma in še in še, saj poznamo tudi solze, žalost in bolečine, ki jih prinašajo take vesti. Znanost in tehnika sta zadnja leta izredno napredovali: zdaj nudijo zdravnikom že take aparate, o katerih se pred 15 ali 20 leti niti strokovnjakom ni sanjalo. Zdravljenje, učinkovita pomoč in uspešnejši posegi so zdaj na voljo tudi po zaslugi najmodernejših aparatov in pripomočkov. Med njimi so tile, ki

bi izdatno zvišali zmogljivost, učinkovitost in uspešnost zdravniških posegov v domači pokrajinski bolnišnici:

1. laserski fotokoagulator za zdravljenje očesnih boleznih in zlasti za posege v najglobljo notranjost očesa, ki je doslej veljala za nedotakljivo;

2. aparat za hitro zmrzovanje tkiva (za zgodnje odkrivanje raka in drugih sprememb v bolnikovem telesu);

3. opremo za laboratorije: avtomatični „števec krvničk“, plamenski fotometer za hitro ugotavljanje krvne slike in avtomatske dispensorje za varnejše in hitreje jemanje vzorcev;

4. preureditev, obnova in razširitev sedanje šok sobe, za katero bi nabavili: posteljno tehniko, nov aparat za umetno dihanje, voziček z aparati za oživljanje in ponovno vzpostavitev delovanja srca, stoječ in pre-

nosni EKG aparat za natančne registracije in kontrolo električnih potencialov srčne mišice in možganske skorje ter razne monitorje za sprotno kontrolo vseh življenjskih funkcij bolnikov.

Našteli smo vrsto imen — za njimi pa so neslutene možnosti, namenjene ozdravljenju in pomoči našim bolnikom! Na to se spomnimo, tovariši in tovarišice, ko bomo v teh in v naslednjih tednih sklepali o našem poslovanju in novoletnih čestitkah! Namenimo jih tokrat skladu za drage medicinske aparate za pokrajinsko bolnišnico — več bodo koristili kot brezplodno razmetavanje denarja za razna darila in čestitke, ki skoraj povsod končajo svojo pot v koših za smeti. Na te potrebe se spomnimo še pred zaključnimi računi — iz skladov za skupno porabo in iz drugih virov lahko namenimo za skupno korist tudi nekaj prepotrebne denarja v našete dobre namene!

Ni odveč, če se tudi ob tej priložnosti spomnimo stare ljudske modrosti: tudi v bolnišnici je zate, zame in za nas vse vzidan vsaj en kamen...

Alkoholik — zdravstveni in družbeni invalid

Alkoholizem je socialno-medicinska bolezen, za katero oboli posameznik, če redno in preko mere uživa alkoholne pijače ter je zaradi tega prizadeto njegovo telesno in duševno zdravje. Z alkoholizmom je prizadeta vsa družbena skupnost, v kateri alkoholik živi, še posebno pa žena in otroci alkoholika, zato ga imenujemo tudi družbeno bolezen.

Kako se razvija alkoholizem?

V začetku išče človek le občasno olajšanje v pijači, nato pa vse pogosteje. Čez čas tak pivec pije naskrivaj. Takemu pomeni alkohol že nekaj več. Izmikati se prične pogovoru o pijači iz bojazni, da okolica ne bi prepoznala njegovih pivskih navad. Kmalu izgubi oblast nad seboj, količina zaužite pijače mora biti vedno večja in piti preneha šele takrat, ko za naslednje pitje ni več zmožen. Alkoholik se nekaj časa opija v glavnem samo ob večerih, čez čas pa se vedno bolj pojavlja potreba po jutranjem obroku. Ta potreba preide v podaljšano pijančevanje preko celega dneva. To pa je že prehod v kronični alkoholizem.

Alkoholik brez alkohola ni več zadovoljen, ne more misliti, ne more delati, vsake akcije se loti s pomočjo pijače. Alkoholik povsod išče opravičila za svojo razvado. Najde jih v dru-

žinskih razmerah, v delovnih okoliščinah ali v socialnih razmerah, v katerih živi. Namesto da bi reševal življenjske probleme na drug, smotrnejši način, alkoholik z alkoholom v sebi ustvarja občutek „dozdevnega“ zadovoljstva in moči. To „moč“, dobljeno z alkoholom, kasneje drago plačajo ne samo alkoholik, temveč tudi njegova družina. Zaradi nekritičnosti, ki jo izzove alkohol, ter lažnega občutka moči se ima alkoholik za močnejšega in misli celo, da bolje opravlja svoje delo kakor trezen.

Resnica je pa drugačna: po pitju se zmanjša delovna sposobnost, na splošno pa tudi moč in razum. Alkoholik postane tako vse bolj sužen alkoholika. Pije, ker zaradi svoje bolezn mora piti, dostikrat mu alkoholna pijača ne prija, a je od nje postal odvisen. Odvisnost od alkohola postane tolikšna, da alkoholik niti en sam dan ne more prebiti, ne da bi zaužil alkohol; če mu ga zmanjka, se pojavijo abstinenčni znaki. Ti so lahko različni: alkoholik se prične tresti, postane razdražljiv, pojavijo se glavoboli, bruhanje, abstinenčne težave prenehajo, splošno stanje se mu poslabša in bolnik izgubi kontrolo nad pitjem.

Zelo pogosto je alkoholik po svojem značaju spremenjen,

družbeno izgubljen, zdravstveno uničen in od družbe zavržen — skratka, težak zdravstveni in družbeni invalid.

Alkoholik pogosto izostane z dela v zvezi s pitjem in često prihaja na delo z zamudo. Njegovo delo v pijanosti se po kakovosti in količini ne da primerjati z delom zdravega in treznega delavca. Zaskrbljujoče pa so ugotovitve, da se alkoholizem v velikem številu primerov pojavlja pri mladih ljudeh in jih privede do zmanjšane sposobnosti za delo še preden se je pri njih razvila delovna sposobnost v polnem smislu besede. Redkokdaj bo delovni invalid priznal, da gaje do invalidnosti pripeljal prav prekomerno uživanje alkohola.

Alkoholizem povzroči hitro staranje in zgodnjo smrt. Alkoholik umre v poprečju 15 do 20 let prej kot nealkoholik. Alkoholiki postanejo dostikrat za delo nesposobni prav v svojem najbolj produktivnem življenjskem obdobju (med 30 in 50 letom starosti).

V Sloveniji je približno 80.000 alkoholikov (podatki so za nekaj let nazaj). Ker pri vsakem alkoholiku trpijo vsaj še trije svojci, je v Sloveniji okrog 300.000 ljudi, ki so na tak ali drugačen način prizadeti zaradi alkoholizma. Ugotovitve žal kažejo, da je zmeraj več alkoholiz-

ma med mladimi. Na splošno je poraba alkohola v zadnjem času dosegla zelo visoko stopnjo. Statistika nam pove, da pri nas znaša letna poraba čistega alkohola 15 litrov na prebivalca. S tem smo prekosili vse države na svetu, razen Francije, kjer znaša letna poraba 19 litrov, vendar je težišče porabe alkohola pri vinu, medtem ko je pri nas pri žganih pijačah.

Ne samo da alkoholik prej umre kakor nealkoholik, temveč prej izgubi tudi delovno sposobnost. Računajo, da alkoholik izgubi v življenju vsaj 10 delovnih let. To pomeni, da v Jugoslaviji med eno generacijo izgubimo zaradi alkoholizma okrog 9.000.000 delovnih let (če računamo 900.000 alkoholikov) Če alkoholik med letom izgubi samo 2 delovna meseca zaradi boleznih in drugih izostankov z dela, kakor tudi zaradi neuspehov v proizvodnji, gre v Jugoslaviji zaradi alkoholizma v izgubo na leto 1.800.000 delovnih mesecev! To pa so številke, ob katerih se moramo zamisliti, kako veliko škodo predstavlja alkoholizem za naše gospodarstvo.

Prihodnjič: s kakšnimi težavami glede alkoholizma se moramo ubadati v IMV.

MARIJA BOŽIČ
soc. delavka

Tudi pri vzdrževalnih delih moramo upoštevati varnost!

V dnevnem časopisju velikokrat beremo o delovnih nesrečah, ki se pripetijo v delovnih organizacijah. Če pogledamo vzroke in vrste del lahko ugotovimo, da se zgodi največ poškodb s težjimi posledicami pri raznih vzdrževalnih delih in delih, ki so izven tehnološkega procesa. Prav ta dela čestokrat predstavljajo veliko nevarnost za delavce, posebno zaradi tega, ker ni tehnoloških postopkov; delo se opravlja z improviziranimi delovnimi sredstvi, ne upoštevajo se nevarnosti, slaba organizacija, neprimerni postopki dela in podobno.

Letos sta se pri takih delih v naši delovni organizaciji pripetili že dve težki telesni poškodb. V prvem primeru si je delavec močno poškodoval nogo v gležnju, v drugem pa je delavec utrpel težke poškodbe notranjih organov (mehurja) in zlom medenične kosti. Obe poškodbi sta hujšega značaja in lahko bosta imeli za posledico invalidnost delavcev.

V nadaljevanju podajamo kratek opis dogodkov ter vzrokov poškodb.

Delavec P. A. iz Tehnoservisa je dobil nalogo, da privari prekrivno pločevino pri novih stiskalnicah v oddelku težke presemece TOZD tovarne avto-

mobilov. Da bi izvršil delo, je s pomočjo lestve, na kateri je stal, začel variti v višini 3,53 metra. Po krajšem času je klin lestve popustil, tako da je delavec padel z višine 3,5 metra na betonska tla in si poškodoval nogo. Le izredni sreči se ima zahvaliti, da posledice niso bile hujše.

Analiza nesreče je pokazala naslednje:

do nesreče pri delu je prišlo zaradi tega, ker je delavec pri delu uporabljal improvizirano pomožno delovno sredstvo – lestev, ki ni bila v brezhibnem stanju (nalomljena, poškodovana itd.), razen tega pa delavec ni bil zavarovan proti padcu z višine. Tehnika varnosti zahteva, da je potrebno za dela, ki so na višini večji kot en meter, uporabljati delovne ploščadi z varnostno ograjo. Razumljivo pa je, da za vsako malenkostno delo ne bomo gradili delovne ploščadi. Pri takih delih si pomagamo tako, da izvršimo navedeno delo s pomočjo varnostnega pasu in pri tem uporabljamo zanesljivo lestev, ki vsekakor ne sme biti poškodovana.

Skrb za varstvo pri delu ter uporaba varnostnih predpisov je naša temeljna dolžnost in pravica. Za varstvo pri delu imamo v naši delovni organizaciji samo-

upravne akte, ki predpisujejo odgovornost do varstva pri delu.

Delavec kot neposredni izvrševalec del bi moral pred nesrečo upoštevati zlasti:

– uporabljati naprave in sredstva za osebno varstvo pri delu;

– svoje delo opravljati tako pazljivo, da s tem prispeva k varovanju svojega življenja in zdravja ter življenja in zdravja drugih delavcev;

– vsako pomanjkljivost, ki bi lahko ogrožala našo varnost, sporočiti svojemu predpostavljenu;

– zahtevati, da se izvedejo ukrepi varstva pri delu.

Neposredni vodja poškodovanemu P. A. bi moral:

– skrbeti, da se pri delu namensko uporabljajo predpisana oprema, sredstva za osebno varstvo ter varstvene naprave;

– odstraniti delavca z dela, če ne upošteva varstvenih ukrepov;

– da se upoštevajo zahteve varstva pri delu,

– pregledati naprave in sredstva dela, če ustrezajo zahtevam varstva pri delu;

– pregledati in nadzirati postopek dela,

– predlagati ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev ustrezne stopnje varnosti.

Iz opisanega ugotovimo, da so bila grobo kršena pravila varstva pri delu.

In kakšne so in bodo posledice nesreče pri delu?

Če ne upoštevamo posledic, ki jih je imela nesreča pri delu za delavca in njegovo družino, bodo še naslednje posledice:

a) uvedba kazenskega postopka zoper odgovorno osebo, ki je lahko kaznovana z zaporno kaznijo;

b) plačilo stroškov zdravljenja, ki jih bo zahtevala zdravstvena skupnost, ker je prišlo do poškodbe zaradi kršenja predpisov o varstvu pri delu;

c) plačilo odškodninskega zahtevka delavcu za utrpelo poškodbo.

Iz navedenega sledi, da posledice opisane poškodbe niso majhne, zato nam tudi še tako nujna dela ne opravičujejo delovnih postopkov, pri katerih niso upoštevane zahteve varstva pri delu.

Poškodba H. S. je še v teku raziskave; potek in posledice poškodbe bomo objavili v eni izmed naslednjih števil našega glasila.

B. KOŠIR

48 nesreč v oktobru

V oktobru 1976 se je pripetilo 42 nesreč na delu in 6 na poti na delo in z dela.

Na poti na delo in z dela so se ponesrečili:

- 1) Pepel Jože – TOZD Tovarna prikolic
- 2) Erjavec Franc – TOZD TA – finomerilnica
- 3) Jordan Jože – TOZD Tovarna prikolic
- 4) Krznarič Rudi – TOZD TA – karosernica
- 5) Metelko Jože – TOZD TA – montaža R-4
- 6) Pavlin Štefanija – TOZD TA – mehanska obdelava.

Po TOZD so bile nesreče naslednje:

1) TOZD TA –	30 nesreč
– montaža R-4	1
– karosernica dost.	1
– mehanska obd.	2
– karos. oseb.	4
– tek. vzdrž.	1
– lak. avtom.	1
– mont. dost.	9
– lahka preser.	5
– težka pres.	1
– O P P A	1
– var. oddelek	3
– skl. 61	1

2. TOZD Tovarna prikolic – 9 nesreč

3) DS OOS –	1 nesreča
4) TEHNOSERVIS –	2 nesreči
orodna služba	

Vzroki nesreč so bili naslednji:

– nepazljivost	9 primerov
– tehnična pomanjkljivost	14 primerov
– oster rob	7 primerov
– zdravstveno stanje	1 primer
– neurejena delovna okolica	3 primeri
pokvarjeno orodje	1 primer
– nezavarovano orodje	1 primer
– nezavarovano delovno mesto	1 primer
– neuporaba os. var. sredstev	1 primer
– nepazljivost sodelavca	2 primera
– neorganizirano delo	1 primer
– nepravilen postopek dela	1 primer

210 milijonov dinarjev za Posočje in Kozjansko

Na podlagi posebnega republiškega zakona, ki ga je sprejela letos v maju skupščina SRS, so bila do konca novembra zbrana sredstva za odpravo posledic potresov v Posočju in na Kozjanskem v skupni višini 210.712.565,65 din. Ta sredstva so bila razdeljena prizadetim občinam kot pomoč pri odpravljanju posledic potresa tekoče, kakor so dotekala, tako da so doslej prejele občine naslednje zneske:

Šmarje pri Jelšah	63.213.769,70 din,
Šentjur pri Celju	21.071.256,60 din,
Tolmin	101.142.031,50 din,
Nova Gorica	25.285.507,85 din.

S tako dodeljenimi sredstvi upravljajo koordinacijski odbori v občinah v skladu s sprejetimi sanacijskimi programi, ki so jih že sprejele občinske skupščine (Šmarje pri Jelšah in Šentjur pri Celju) oz. jih še bodo (Tolmin, Nova Gorica). Ker je dinamika dotoka sredstev drugačna od porabe sredstev glede na gradbeno sezono, pomagajo koordinacijskim odborom s krediti poslovne banke.

Gornje poročilo ne zajema sredstev, ki so jih delovni ljudje in občani zbrali prostovoljno pri Rdečem križu Slovenije ali na posebnih računih v Novi Gorici oz. Tolminu, ker s temi sredstvi ne upravlja podpisani odbor.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravo posledic naravnih nesreč

070.489

KUR

TI 5412/1976

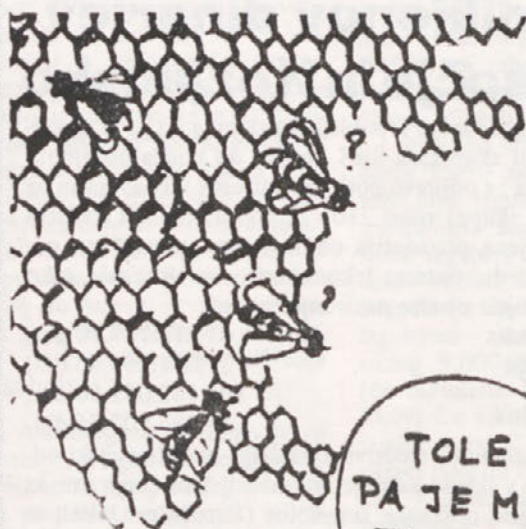
V vseh IMV tovarnah srečujemo mlade delavce, ki z zaupanjem zrejo v bodočnost. Tako tudi v Šmarjeti.

Dedek Mraz – vsem otrokom od 2. do 10. leta

Koordinacijski odbor za organizacijo novoletnega praznovanja mladine in otrok, sestavljen iz predstavnikov občinske zveze prijateljev mladine, Socialistične zveze in sindikatov, pripravlja v ta namen več prireditev, ki se bodo zvrstile od 25. do 31. decembra. Osrednje prireditve bodo v športni dvorani, več manjših prireditev pa bo po šolah in vrtcih.

V okviru kulturnega programa bo podelitev enakovrednih daril otrokom od dopolnjenega 2. do 10. leta starosti. Tako letos otroci ne bodo dobili daril v delovnih organizacijah, temveč na teh prireditvah. Starši, ki nimajo stalnega bivališča v novomeški občini, zaposleni pa so v njenih delovnih organizacijah, bodo darila za svoje otroke dobili v svojih podjetjih. Kdaj in kje bo podelitev, bodo starši pravočasno obveščeni.

SLUŽBA ZA INFORMIRANJE

TOLE
PA JE MOJ
TOZ D!

N. UBOVIĆ, Borba